

תגמולים לנפגעי פעולות איבה

החוברת מעודכנת לאפריל 2017

המוסד לביטוח לאומי
www.btl.gov.il

חוברת זו מסבירה את תנאי הזכאות לתגמולים
לנפגעים בפעולות איבה. בחוק שעל פיו משלם
הביטוח הלאומי תגמולים לנפגעי פעולות איבה,
חלים שינויים מעת לעת, לפיכך בבואך לממש
את זכויותך, נא ברר את זכויותך בסניפים או
באתר הביטוח הלאומי. **דברי ההסבר הם כלליים,
ואין לראות בהם נוסח מלא ומוסמך של החוק.**
כל האמור בלשון זכר מכון גם לנשים.

המוסד לביטוח לאומי

תגמולים לנפגעי פעולות איבה

תוכן החוברת

5	1. חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה
7	2. על מי חל חוק נפגעי איבה?
8	3. כיצד מגישים תביעה להכרה כנפגע פעולות איבה ולתגמול טיפול רפואי?
10	4. זכאות לטיפול רפואי
12	5. תגמול בתקופת הטיפול הרפואי (תט"ר)
14	6. קשר מיידי לאחר האירוע - תמיכה נפשית וסיוע כספי למשפחות
15	7. כיצד נקבעת דרגת הנכות?
15	הגשת תביעה לתגמול נכות
15	תפקיד הוועדה הרפואית
16	חישוב דרגת הנכות
17	ערעור על החלטת הוועדה הרפואית
18	8. תגמולי נכות ותשלומים מיוחדים
18	מענק נכות חד-פעמי
19	תגמול נכות חודשי
20	תוספת למימון צרכים מיוחדים ("עזרת הזולת")
25	תוספת מיוחדת לנכים בדרגת נכות 100% מיוחדת
25	תגמולים מיוחדים לנכים שאין להם הכנסות
28	תוספת תגמול למבוגרים
29	תגמול למשפחת נכה שנפטר

רכב וניידות

סיוע ברכישת רכב רפואי

"רכב מדינה"

דמי נסיעה

רכב לצרכי עבודה (רכב שיקומי)

רכב רפואי המשמש לשיקום

מענק ביטוח רכב

דמי ניידות

השתתפות באגרת רישוי לרכב

פטור מאגרת רכב וקבלת תו חנייה

לימודי נהיגה

השתתפות ברכישת טלפון נייד לרכב לנכים קשים

השתתפות בהוצאות נסיעה לעיוורים

דיוור

סיוע בדיוור לנכים בדרגת נכות עד 100%

סיוע בדיוור לנכים קשים בדרגת נכות 100% מיוחדת

שכר דירה בשכירות פרטית

התאמת דירה למגבלותיו של הנכה מטעמים רפואיים

פטורים והנחות מרשויות אחרות בעת רכישת דירה

הנחה בארנונה

הטבות בנושאים ביתיים

מענק שנתי לרכישת ציוד ביתי

מענק חימום

מענק קירור

מענק לאחזקת מעלית

השתתפות בביטוח שנתי למעלית

השתתפות ברכישת מכשירי חשמל ביתיים

52	הטבות בנושאים רפואיים
52	סידור במוסד סיעודי
53	מימון יציאה לחמי מרפא
53	עזרה בתפקוד יום-יומי
53	מלווה לנכה
53	כלב נחייה לעיוורים
53	דמי הקראה לעיוור
53	מימון מלווה ואש"ל לנכים קשים הנוסעים לחו"ל
55	ציוד רפואי ושיקומי
55	ציוד עזר וציוד ביתי מיוחד
55	ציוד למשותקים ועיוורים
55	מענק שנתי לביגוד
56	מענק שנתי לנעליים
56	מענק לציוד משתחק
56	ציוד רפואי מיוחד לנפגעים קשים
57	הטבות אחרות
57	מענק הבראה שנתי
59	מענק להחזר מס הכנסה
59	מענק לרגל נישואים או כניסה לדירה
59	מימון הוצאות מעון/צהרון/פנימייה לילדי נכים פגועי ראש ופגועי נפש
60	השתתפות בהוצאות קייטנה וצהרון לילדי נכים
60	מענק לימודים לילדי נכים הלומדים במוסד להשכלה גבוהה
61	השתתפות בחשבון טלפון ובהתקנת מכשיר טלפון
62	השתתפות בתשלום ביטוח בריאות ממלכתי
62	הנחה בדמי נסיעה ברכבת

62	הטבות לנכים המתקיימים מתגמולים מיוחדים
62	מענק נישואים
62	מענק בר/בת מצווה
62	מענק חג
63	טיפול שנייים
64	10. סיוע בשיקום מקצועי ותעסוקתי
64	הכשרה מקצועית והשכלה גבוהה
66	שיקום כלכלי בעסק עצמאי
67	שיקום חוזר
67	טיפול נפשי
68	פרויקטים שיקומיים לנכים פגועי נפש ופגועי ראש
69	11. תשלומים לנכים השוהים בחו"ל
70	12. בחירה בין תגמולים
72	13. ארגון נפגעי פעולות איבה

חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה

בחוברת זו ביקשנו להביא לידיעת נכים נפגעי פעולות איבה, מידע כללי על השירותים והזכויות שלהם בביטוח הלאומי, על-פי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה תשל-1970, והנחיות כיצד יוכלו לממשם. הסכומים המפורסמים בחוברת זו נכונים למועד פרסום החוברת, ועשויים להתעדכן מעת לעת.

לקבלת מידע מפורט יותר או מענה לשאלות ספציפיות תוכלו:

- לגלוש באתר הביטוח הלאומי:
www.btl.gov.il / קצבאות והטבות / נפגעי פעולות איבה.
- להתקשר למוקד הטלפוני הארצי *6050 בימים א'-ה' בין השעות 8:00 - 17:00.
- לפנות בכתב או בעל-פה למחלקות נפגעי פעולות איבה או שיקום בסניפי הביטוח הלאומי (ראו רשימת סניפים בסוף החוברת).
- להתקשר לאגף נפגעי פעולות איבה במשרד הראשי בטלפון 02-6463223 בימים א'-ה' בין השעות 13:00-15:00.

מהי פגיעת איבה?

פגיעת איבה היא אחת מאלה:

- פגיעה מפעולות איבה של כוחות אויב, לרבות פעולות איבה שאירעו מחוץ לישראל, ומטרתן הייתה פגיעה בעם היהודי.
  - פגיעה בשגגה מידי אדם עקב פעולות איבה של כוחות אויב, או פגיעה בשגגה בנסיבות שהיה בהן מקום לחשש סביר שתבוצע פעולת איבה.
  - פגיעה מנשק שהיה מיועד לפעולות איבה של כוחות אויב, או פגיעה מנשק שהיה מיועד נגד פעולה כזאת, חוץ מפגיעה שנפגע בה אדם בן 18 ומעלה, בזמן שהוא עושה מעשה פשע או עובר עבירה שיש בה זדון או רשלנות פושעת.
  - בעקבות תיקון בחוק, החל ב-1.4.17 פגיעה שאירעה בחוץ לארץ מ-1.4.2012 תוכר כפגיעת איבה, גם אם מטרתה העיקרית או המשנית לא היתה פגיעה בישראל או בעם היהודי, ובתנאי שפעולת האיבה התרחשה על-ידי ארגון שאחת ממטרותיו היא פגיעה בישראל, באזרחי ישראל או ביהודים.
- הזכאות לתגמולים תהיה מ-1.4.2017.**

מהן הזכויות של נכים, נפגעי פעולות איבה בביטוח הלאומי?

נפגעי פעולות איבה ובני משפחותיהם זכאים, על-פי חוק, לתגמולים כספיים ולהטבות שונות המיועדים לסייע להם ולתמוך בהחלמתם, כגון תגמולים חודשיים, שיקום, מענקים שנתיים ומענקים חד-פעמיים.

הזכאות נקבעת על-פי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה תש"ל-1970. התגמולים הכספיים נקבעים על-פי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) תשי"ט-1959, והם מחושבים בדרך כלל על-פי שכרם של עובדי מדינה בדירוג המנהלי ומתעדכנים בהתאם לעדכונים במשק (הסכמי עבודה או תוספות יוקר).

מידע על התגמולים וההטבות מפורט בחוברת זו.

החוק חל על מי שהוא אחד מאלה:

- אזרח ישראל או תושב ישראל, בין שנפגע בישראל ובין שנפגע מחוץ לה.
- אזרח ישראל או תושב ישראל, המתגורר בשטחי יהודה שומרון וחבל עזה.
- אזרח ישראל שנפגע מחוץ לישראל, ולא חלפה שנה מהמועד שבו חדל להיות תושב ישראל.
- מי שנכנס לישראל כחוק על-פי אשרה או רישיון שניתנו לפי חוק הכניסה לישראל, או מי שפטור מאשרה (כגון בעל דרכון דיפלומטי, תייר ממדינה שישאל פטרה אותה מחובת אשרה וכדומה) ונפגע בשטח מדינת ישראל או בשטחי יהודה, שומרון וחבל עזה.
- תושב שטחים שבידו תעודת זהות ישראלית, שנפגע בתחום הקו הירוק.
- תושב שטחים שבידו היתר כניסה ממפקד כוחות הצבא בשטח, שנפגע בתחום הקו הירוק.
- תושב חוץ שנפגע תוך כדי ועקב עבודתו אצל מעביד ישראלי בחו"ל.
 "מעביד" לעניין זה - מדינת ישראל או מעביד אחר לפי אישור של שר העבודה והרווחה.
 מדינת ישראל כמעביד - שגרירויות וקונסוליות ברחבי העולם, משלחות שונות מטעם המדינה וכדומה.

שים לב!

אם נפגעת בפגיעת איבה בחו"ל, ואתה זכאי לפיצוי לפי דיני המדינה שבה נפגעת או הארץ שבה אתה תושב - אינך זכאי לתגמולים לפי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה.

כיצד מגישים תביעה להכרה כנפגע פעולות איבה ולתגמול טיפול רפואי?

הגשת תביעה

תביעה להכרה כנפגע פעולות איבה ולתגמול טיפול רפואי (תט"ר) יש להגיש על גבי הטופס: "הודעה על פגיעה בפעולות איבה ותביעת תגמול לטיפול רפואי", בל/597, שניתן להוריד מאתר הביטוח הלאומי. בתביעה יש לציין את פרטי הפגיעה ופרטים ליצירת קשר.

את התביעה יש להגיש למחלקת נפגעי פעולות איבה בסניף הסמוך למקום המגורים.

המסמכים שיש לצרף לתביעה:

- אישור מתחנת המשטרה המקומית. אם הפגיעה אירעה בשטחי יהודה ושומרון - אישור מצה"ל.
- תעודות רפואיות על אי-כושר לעבוד, חתומות בידי רופא הפועל מטעם שירות רפואי מוסמך.
- **שכיר** יצרף אישורים על שכרו בשלושת החודשים שקדמו לפגיעה (יש לפרט כל חודש בנפרד, לרבות תשלומים למס הכנסה, לביטוח לאומי ולביטוח בריאות).
- **עצמאי** יצרף שומות ממס הכנסה בנוגע לשנה השוטפת ולשנה שקדמה לפגיעתו, כדי להוכיח את שיעור הפגיעה בהכנסותיו.

פרטים חשובים הנוגעים להגשת התביעה

1. הרשות המאשרת במשרד הביטחון

הרשות המאשרת היא גוף המתמנה על ידי שר הביטחון, ואישורה מהווה תנאי להכרה בך כנפגע פעולות איבה.

רק לאחר שהרשות המאשרת תקבע שפגיעתך עונה על הגדרת החוק לפגיעת איבה, יטפל הביטוח הלאומי בזכויותיך.

שים לב,

בירורים שונים שתבצע הרשות, באמצעות הביטוח הלאומי או באמצעות גורמים אחרים, עלולים לעכב את מתן ההחלטה.

2. הגשת ערעור על החלטת הרשות המאשרת

אם תביעתך לא אושרה על-ידי הרשות המאשרת, אתה רשאי לפנות לוועדת העררים ולהגיש ערר בכתב, וזאת **בתוך חודשיים** מקבלת ההחלטה. הכתובת להגשת הערר:
בית המשפט המחוזי, רח' ויצמן 1 תל אביב 64239.
החלטת הוועדה לעררים היא סופית.

3. מועד הגשת התביעה

את התביעה יש להגיש **בתוך שנה** מיום הפגיעה. הגשת תביעה שלא במועד עשויה לפגוע בזכויותיך.
הביטוח הלאומי רשאי לאשר תביעה שהוגשה באיחור לתקופה רטרואקטיבית של עד 12 חודשים ממועד הגשתה.

4. הודעה על שינוי בפרטים אישיים

יש להודיע לביטוח הלאומי על כל שינוי שחל בפרטיך האישיים, כגון החלפת כתובת או שינוי במצב משפחתי או הרפואי, בצירוף המסמכים המתאימים (אם נישאת - צרף צילום תעודת נישואין; אם נולד לך ילד - צרף תעודת לידה וכדומה). את ההודעה על השינוי יש למסור בסניף הסמון למקום המגורים. אי-מסירת פרטים עשויה לפגוע בזכויותיך.

5. אופן התשלום

הביטוח הלאומי ישלם את התגמול לחשבון הרשום על שמך בלבד (בעלי חשבון משותף יתבקשו לפתוח חשבון חדש על שמם). עם זאת, ניתן לשלם את התגמול למקום שהתובע תלוי בו למחייתו, כגון קיבוץ או מושב שיתופי.
התגמול יופקד לחשבון הבנק של התובע ביום האחרון (30-31) של החודש. אם ברצונך לשנות את מקום התשלום, עליך להגיש בקשה על גבי טופס "עדכון פרטי חשבון בנק" בל/902, שניתן להוריד מאתר הביטוח הלאומי.

נכה המתגורר דרך קבע בחו"ל חייב להמציא מדי שנה אישור חיים בהתאם לדרישת הביטוח הלאומי. אי-המצאת אישור חיים, עשויה לפגוע בזכויות. רשימת ההטבות והתשלומים שנכה המתגורר בחו"ל זכאי להם מופיעה בעמ' 71.

4 זכאות לטיפול רפואי

הטיפול הרפואי הנפגע פעולת איבה כולל אשפוז וטיפול בפגיעות שנגרמו כתוצאה מהפיגוע: תרופות, מכשירי עזר רפואיים, החלמה ושיקום. טיפול רפואי ניתן לקבל בבתי החולים הממשלתיים ובקופות החולים, על סמך אישור מהביטוח הלאומי שהפגיעה הוכרה כפגיעת איבה, ועל סמך התחייבות כספית ממחלקת נפגעי פעולות איבה.

הנפגע זכאי גם לקבל עזרה ראשונה ממגן דוד אדום, ומכל רופא או מוסד רפואי הסמוכים למקום הפגיעה.

על הנפגע לציית להוראות הרופא בנוגע לטיפול הרפואי, כדי לשמור על זכותו לתגמולים.

החזר הוצאות עקב טיפול רפואי

תרופות

ניתן לקבל החזר על קניית תרופות הקשורות לפגיעה ואשר לא סופקו עלידי השירות הרפואי הציבורי. לקבלת החזר יש לפנות למחלקת נפגעי פעולות איבה בסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום המגורים, בצירוף מרשמי התרופות והקבלות על הקנייה בבית המרקחת. התשלום מותנה באישור רופא המוסד.

נסיעות

נפגע פעולת איבה זכאי להחזר הוצאות על נסיעות לצורך קבלת הטיפול הרפואי. החזר יינתן עבור טיפול רפואי שיעשה בסמוך למקום המגורים, ועלידי מוסד רפואי ציבורי מוכר.

לבקשה יש לצרף אישור בכתב מן הגוף המטפל (קופת חולים, בית חולים וכדומה), ובו יצוינו תאריך הטיפול וסוג הטיפול שניתן וכן קבלות לפי הצורך, כמפורט להלן:

נפגע שנסע בתחבורה הציבורית (אוטובוס, מונית שירות ועוד) יחתום על הצהרה המפרטת את מסלול הנסיעה ואת מחירה (אין צורך לצרף כרטיסי נסיעה). החזר ייקבע לפי מחירי הנסיעה בתחבורה ציבורית.

נפגע שנסע במונית מיוחדת או באמבולנס (לאחר שהרופא המטפל קבע שמצבו אינו מאפשר לו נסיעה בתחבורה הציבורית) - יצרף קבלות על הוצאות הנסיעה. התשלום מותנה באישור רופא המוסד.

הנפגע מתבקש לקבל אישור מהסניף שמטפל בו לפני ביצוע הנסיעה.
נפגע שנסע ברכבו הפרטי יקבל החזר לפי ק"מ (על-פי התעריף המשולם לעובד מדינה).

דמי החלמה רפואית

דמי החלמה רפואית ניתנים לאחר אשפוז ממושך או לאחר ניתוח, בהמלצת הרופא המטפל ובאישור רופא הביטוח הלאומי.

שים לב!

הביטוח הלאומי אינו מחזיר הוצאות על טיפול רפואי פרטי ועל טיפול אלטרנטיבי.

מימון טיפולי שיניים לנפגעים

למימון טיפולי שיניים זכאי נכה אשר נפגע בשיניו, ופגיעה זו הוכרה כפגיעת איבה.

כמו כן לטיפול שיניים, כהטבה רפואית על-פי התנאים הקבועים בהוראות, זכאי מי שהוא אחד מאלה: נכה בדרגת נכות 100% מיוחדת, נכה בדרגה 50% ויותר עקב פגיעת ראש ונכה עם פגיעה נפשית בדרגה 20% ויותר לצמיתות.

הטיפול יינתן על ידי רופאי שיניים במרפאות קופות החולים או על ידי רופאי שיניים המופיעים ברשימה של משרד הביטחון (ניתן לקבל את הרשימה בסניפים). אם בחרת בטיפול פרטי, ההחזר יהיה בהתאם לתעריפון שנקבע על-ידי משרד הביטחון או קופת החולים.

מימון הטיפול מותנה בהגשת תכנית טיפול למחלקת נפגעי פעולות איבה בסניף הסמון למקום מגוריך לפני התחלת הטיפול, ואישורה על-ידי רופא המוסד.

תגמול בתקופת הטיפול הרפואי (תט"ר)

נפגע בפעולת איבה שנמוע ממנו לעבוד עקב קבלת טיפול רפואי (עלפי תעודה רפואית ובאישור רופא המוסד), זכאי בתקופת הטיפול לתגמול מיוחד הנקרא תט"ר ("תגמול טיפול רפואי"), וזאת בתנאי שלא משולם לו שכר או פיצוי אחר בתקופה זו.

תקופת התשלום: עד תשעה חודשים מיום הפגיעה. תביעה לתשלום מעבר לכך טעונה אישור של רופא הביטוח הלאומי במשרד הראשי.

אם אתה זכאי גם לתגמול טיפול רפואי (תט"ר) וגם לקצבה נוספת ממשרד האוצר או מהביטוח הלאומי, הקצבה הנוספת **תנוכה במלואה** מהתגמול הטיפול הרפואי שישולם לך.

גובה התגמול למי שלא עבד לפני הפגיעה

- התגמול לנכה שאין לו ילדים, או שילדיו מעל גיל 18 - יהיה 124.1% ממשכורת עובד מדינה בדרגה 22 בדירוג המנהלי (5,817 ש"ח באפריל 2017). מי שהיה מאושפז בבית חולים 14 יום או יותר ברציפות, יקבל תגמול בשיעור 75%.
- התגמול לנכה שיש לו לילדים עד גיל 18 - יהיה 165% ממשכורת עובד מדינה בדרגה 22 בדירוג המנהלי (7,546 ש"ח באפריל 2017).

גובה התגמול למי שעבד לפני הפגיעה

התשלום למי שעבד לפני הפגיעה (כשכיר או כעצמאי) יחושב על-פי ממוצע הכנסתו (לאחר ניכוי מס הכנסה, ביטוח לאומי וביטוח בריאות) בשלושת החודשים שקדמו ל"תאריך הקובע" (תאריך הפגיעה או תאריך ההזדקקות לתשלום). מכל מקום, התגמול לא יעלה על התשלום המרבי שמקבל חייל ישראלי בשירות מילואים, ולא יפחת מהתגמול שמקבל אדם שלא עבד לפני הפגיעה.

עובד שכיר שקיבל שכר ממעסיקו בתקופת אי-הכושר - יועבר התגמול ישירות למעסיקו אשר יזכה את מאזן ימי המחלה/חופשה שלו (יש לצרף לתביעה אישור בכתב של המעסיק על התשלום). במקרה זה המעסיק זכאי גם להחזר הסכומים שהפריש עבור העובד לקרנות סוציאליות למיניהן באותה תקופה. ההחזר יועבר ישירות למעסיק. **עובד עצמאי** זכאי לתגמול בגובה התגמול שמשולם למי שלא

עבד לפני פגיעתו, ולסכום גבוה מזה, אם יוכיח, באמצעות הצגת שומות, כי שיעור הפגיעה בהכנסותיו בתקופת אי-הכושר גדול יותר.

גובה התגמול לנפגעים עד גיל 18

נפגעים בני 14-18 שנים, שלא עבדו לפני תחילת זכאותם לתגמולים, יקבלו מחצית מהסכום שמקבל אדם שלא עבד לפני פגיעתו. אם שהו באשפוז 14 ימים או יותר ברציפות - יקבלו תגמול מופחת.

נפגעים בני 14-18 שנים, שעבדו בעבודה רגילה לפני זכאותם לתגמול, יקבלו תגמול על-פי הכנסתם (לאחר ניכוי מס הכנסה, ביטוח לאומי וביטוח בריאות), אך לא פחות מהתגמול שמקבלים בני גילם שלא עבדו לפני הזכאות לתגמול.

נפגעים שלא מלאו להם 14 שנים, אינם זכאים לתגמול בעת הטיפול הרפואי.

קשר מיידני לאחר האירוע - תמיכה נפשית וסיוע כספי למשפחות

מיד לאחר האירוע ייצרו עובדי השיקום (עובדים סוציאליים בעלי הכשרה מיוחדת) קשר עם הנפגעים ועם בני משפחותיהם, ומעתה ואילך יעמדו לרשותם במתן ייעוץ, הדרכה והכוונה בכל בעיה: נפשית, חברתית ומשפחתית. נוסף על כך, ידריכו העובדים את הנפגע ואת בני המשפחה כיצד לממש את הזכויות ואת השירותים השונים המגיעים להם.

במוסד לביטוח לאומי קיימת גם מערכת של מתנדבים ושירותים תמיכתיים נוספים. לקבלת פרטים אפשר לפנות למחלקות השיקום בסניפים (ראה רשימת סניפים בסוף החוברת).

החזר הוצאות לבני המשפחה

הביטוח הלאומי מחזיר הוצאות לבני המשפחה בתחומים האלה:

- אובדן הכנסה בזמן האשפוז ועקב האשפוז
- הוצאות מחיה (כלכלה) בעת השהייה בבית החולים
- לבני משפחה המתגוררים רחוק מבית החולים - הוצאות לינה ונסיעות
- שיחות בטלפון הנייד
- שכירת טלוויזיה
- חנייה
- מתן מענה למצבים מיוחדים

הסיוע ניתן לבני משפחה מדרגה ראשונה (בן/ת זוג, הורה, ילד, אח/ות). גובה הסיוע נקבע בהתאם לחומרת הפגיעה, למצב המשפחתי ולצרכים הקיימים, וזאת לאחר תיאום עם עובד השיקום.

טיפול פסיכולוגי

נכים המתקשים לתפקד בחיי היום-יום זכאים גם למימון של טיפול פסיכולוגי, בהתאם להערכת עובד השיקום ובתיאום עמו (ראה פירוט בפרק 10).

7 כיצד נקבעת דרגת הנכות?

הגשת תביעה לתגמול נכות

אם כתוצאה מפגיעת האיבה יש לך מגבלה, באפשרותך להגיש תביעה לתגמול נכות. תביעה לתגמול נכות יש להגיש על גבי הטופס: **"בקשה לקביעת דרגת נכות ולתשלום תגמול נכות"**, בל/581, שניתן להוריד מאתר האינטרנט של הביטוח הלאומי.

שים לב!

יש להגיש את התביעה בהקדם האפשרי, וזאת כדי שתוכל למצות את זכויותיך. הביטוח הלאומי רשאי לאשר תביעה שהוגשה באיחור לתקופה רטרואקטיבית של עד 12 חודשים מיום הגשתה.

נפגע בפעולת איבה שהגיש תביעה לתגמול נכות, יוזמן להופיע בפני ועדה רפואית, שבסמכותה לקבוע את דרגת נכותו לתקופה זמנית או קבועה, לפי חומרת הפגיעה.

באפשרותך לקבל **ללא תשלום** ייעוץ והכנה לוועדה רפואית במרכזי יד מכוונת. לקביעת פגישה התקשר *2496

תפקיד הוועדה הרפואית

תפקיד הוועדה הרפואית הוא לקבוע את דרגת הנכות של הנפגע, על-פי המסמכים הרפואיים.

חברי הוועדה הרפואית הם רופאים מומחים המתמנים על-ידי שר העבודה והרווחה. הרכב הוועדה יכול לכלול רופא אחד או יותר, בהתאם לצורך. החלטות הוועדה מתבססות על הבדיקות הרפואיות ועל מבחנים מיוחדים לקביעת דרגת הנכות.

מבחנים לקביעת דרגת הנכות

זוהי רשימת פגיעות ומחלות, כאשר לכל פגיעה ומחלה נקבעו אחוזי נכות, עם פירוט המגבלות שהן גורמות. בחישוב של אחוזי הנכות לנפגע לא לוקחים בחשבון פגם שהיה לפני הפגיעה, או פגם שנגרם אחריה ושלא כתוצאה ישירה ממנה.

הנחיות לנבדק בהופיעו בפני הוועדה הרפואית

בפני הוועדה הרפואית נמצא תיקך הרפואי הכולל מסמכים על אודות פציעתך/ מחלתך, שהתקבלו מהגורמים הרפואיים המוסמכים. הבא בחשבון שהמידע הבסיסי ידוע לחברי הוועדה, ולכן חשוב כי תשלים את הידוע במסמכים רפואיים עדכניים ותביא עמך סיכומי מחלה, צילומים וכדומה.

שים לב!

הוועדה הרפואית מוסמכת לקבוע את דרגת נכותך רק בנוגע לפציעה או למחלה שקשורות לפגיעת האיבה שהוכרה לך.

חישוב דרגת הנכות

דרגת הנכות מחושבת כך:

כאשר יש פגיעה אחת, דרגת הנכות תהיה כדרגת הנכות של הפגיעה הנדונה. לדוגמה, מי שנקבעה לו דרגת נכות בשיעור 40% בגין פגיעה אחת, דרגת נכותו תהיה 40%.

כאשר יש כמה פגיעות, שלכל אחת מהן דרגת נכות נפרדת - משקללים את שתיהן. לדוגמה, כאשר יש שתי פגיעות, הראשונה בדרגת 60% והשנייה בדרגת 30%, דרגת הנכות הראשונה תהיה 60% והשנייה תהיה 12% - שהם 30% מתוך 40% הנותרים מ-100%. דרגת הנכות הכוללת תהיה אם כן 72%.

על-פי צורת חישוב זו, ככל שיש יותר פגיעות, דרגת הנכות לכל פגיעה שמעל לפגיעה היסודית הראשונה הולכת ופוחתת.

כאשר שתי פגיעות או יותר מתייחסות לאיברים זוגיים (לדוגמה, שתי ידיים או שתי רגליים), רשאית הוועדה הרפואית לחבר את דרגות הנכות של איברים אלו. לדוגמה, נכות של 40% ביד אחת, ו-30% בשנייה תהיה שווה ל-70% דרגת נכות כוללת. עם זאת, דרגת הנכות הסופית לא תעלה על 100%. לדוגמה, נכות בשיעור 40% ברגל אחת, ו-70% בשנייה שווה ל-100% דרגת נכות כוללת (ולא 110%).

לשירותך באתר הביטוח הלאומי מחשבון לחישוב דרגת הנכות.

הזמנה לבדיקה חוזרת

אם דרגת נכותך היא זמנית, או שחל שינוי בדרגת נכותך, תוזמן להופיע שנית בפני הוועדה הרפואית. הביטוח הלאומי רשאי להורות על בדיקה חוזרת אחת לשנה, אך

ניתן להקדים את מועד הבדיקה, אם יש יסוד להניח כי חל שינוי בדרגת נכותך (אך לא פחות משישה חודשים לאחר החלטת הוועדה).

אם אינך יכול להופיע במועד שנקבע, עליך להודיע על כך מראש ולבקש קביעת מועד אחר.

שים לב!

אם הזמנת לבדיקה מחדשת בפני הוועדה הרפואית ולא הופעת לבדיקה במועד, ומיום הקביעה של דרגת נכותך האחרונה עברו שישה חודשים לפחות - הביטוח הלאומי רשאי להפחית את תגמולך.

בקשה לדין חוזר עקב החמרת המצב הרפואי

אם אתה סבור כי חלה החמרה במצבך הבריאותי עקב פגיעת האיבה, ועברו שישה חודשים מיום החלטת הוועדה בדבר נכותך, אתה רשאי לבקש דין מחודש במצבך. לבקשה יש לצרף אישור רופא המעיד על השינוי, ולמלא טופס "תביעה להחמרת מצב" בל/603 שניתן להוריד מאתר הביטוח הלאומי.

ערעור על החלטת הוועדה הרפואית

אם החלטת הוועדה הרפואית אינה מניחה את דעתך, אתה יכול לערער על כך בפני ועדה רפואית לעררים. את הערעור עליך להגיש **בתוך חודש** מיום קבלת ההודעה על ההחלטה (במצבים מיוחדים ניתן להאריך את המועד בחודשיים נוספים. לאחר מכן אין אפשרות חוקית לטפל בערעור).

את הערעור המנומק יש להפנות למזכירות הוועדה הרפואית בסניף הביטוח הלאומי הסמוך למקום מגוריך.

על החלטת ועדה רפואית לעררים ניתן לערער **בשאלת חוק בלבד** בפני בית הדין לעבודה.

הביטוח הלאומי רשאי גם הוא לערער על החלטת הוועדה הרפואית בעניינך.

שים לב!

- הוועדות הרפואיות עצמאיות בהחלטותיהן, והביטוח הלאומי אינו רשאי להתערב בהחלטותיהן.
- **אם הגשת ערעור, ונודע לך כי הוועדה הרפואית עומדת להפחית את דרגת נכותך - אתה רשאי לבטל את הערעור.**

מענק נכות חד־פעמי

נכים בדרגת נכות קבועה (לצמיתות) בשיעור של 10%-19% נכה שנקבעה לו דרגת נכות קבועה (לצמיתות) בשיעור 10%-19% - זכאי למענק נכות חד־פעמי.

נכה שנקבעה לו דרגת נכות נמוכה מ־10%, אינו זכאי לתגמול כספי.

שים לב!

אם הגשת ערעור לוועדה הרפואית לעררים על גובה דרגת הנכות שנקבעה לך - ישולם לך המענק רק לאחר הערעור, כאשר תיקבע דרגת נכותך מחדש.

סכומי המענק (נכון לאפריל 2017)

דרגת הנכות	סכום המענק בש"ח	דרגת הנכות	סכום המענק בש"ח
10%	49,230	15%	119,826
11%	62,765	16%	135,116
12%	77,783	17%	149,770
13%	91,980	18%	165,154
14%	106,085	19%	186,472

נכים בדרגת נכות זמנית בשיעור של 10%-19%

נכה שנקבעה לו דרגת נכות זמנית בשיעור 10% עד 19% - זכאי למענק נכות חד-פעמי. המענק מחושב לפי גובה התגמול שמשולם לנכה בדרגת 10% - 456.48 ש"ח (נכון לאפריל 2017) כפול מספר חודשי הזכאות של הנכות הזמנית.

ניכוי מענק בגין שינוי בדרגת נכות

אם נקבעה לך דרגת נכות שאינה עולה על 19%, ושולם לך מענק חד-פעמי, ובמועד מאוחר יותר (עקב החמרה במצבך הרפואי הקשור בפגיעת האיבה) הועלו אחוזי נכותך ונהיית זכאי לתגמול נכות חודשי, ינוכו, (בתנאים מסוימים), המענק החד-פעמי או המקדמה ששולמו לך, מהתגמול החודשי שתקבל על-פי דרגת הנכות החדשה.

תגמול נכות חודשי

מי זכאי לתגמול נכות חודשי?

לתגמול נכות חודשי זכאים נכים, שנקבעה להם דרגת נכות 20% ויותר*. התגמול ישולם מיום תחולת דרגת הנכות, כפי שנקבע בוועדה הרפואית.

שיעור התגמול

שיעור התגמול נקבע לפי משכורתו של עובד מדינה בדרגה 17 בדירוג המנהלי, ומתעדכן לפיה. התגמול מחושב יחסית לדרגת הנכות.

להלן סכומי התגמול:

---

* יוצאים מכלל זה, נכים שהגישו תביעה לפני 1 בינואר 1996, ומקבלים תגמול.

סכום התגמול בהתאם לדרגת הנכות (נכון לאפריל 2017)

תגמולי נכות			
סכום התגמול בש"ח	דרגת הנכות	סכום התגמול בש"ח	דרגת הנכות
2,739	60%	456	* 10%
3,195	70%	685	* 15%
3,652	80%	867	* 19%
4,108	90%	913	20%
4,564	100%	1,369	30%
6,390	+100%	1,826	40%
		2,282	50%

שים לב!

סכום התגמול אינו מושפע מהכנסותיך מכל מקור שהוא.

תוספת למימון צרכים מיוחדים ("עזרת הזולת")

תוספת למימון צרכים מיוחדים תשולם לנכים על-פי דרגת נכותם, גילם ומצבם המשפחתי כמפורט בהמשך.

שים לב!

אם התשלום נקבע על-פי מצבך המשפחתי, עליך להודיע למחלקת נפגעי פעולות איבה על כל שינוי שחל במצבך המשפחתי.

* הזכאות מתייחסת לנכים שהגישו תביעה לפני 1 בינואר 1996, ומקבלים תגמול.

כיצד מחושב התשלום?

הקריטריונים לתשלום התוספת מתבססים על חומרת הפגיעה ועל קשייו של הנכה בביצוע פעולות יום-יומיות, כלומר עד כמה הוא תלוי בזולת כדי לבצע פעולות, כגון: אכילה, רחיצה ועוד. קושי זה נקבע על-פי דרגת הנכות, המצב המשפחתי והגיל, והוא מבוטא באמצעות יחידה המכונה "משקולת", כמפורט בטבלאות להלן.

ערך המשקולת נכון לאפריל 2017 הוא 83.62 ש"ח.

מספר המשקולות שנקבעו לזכאי קובע את סכום התשלום שיקבל. התשלום מתווסף לתגמול הנכות החודשי שהנכה מקבל.

א. תשלום בסיסי לפי דרגת הנכות

מספר משקולות	אחוזי נכות
4	49%-40%
6	49%-25% (לאישה המנהלת משק בית עצמאי)
6	59%-50%
8	69%-60%
10	79%-70%
12	100%-80%

ב. תנאים מיוחדים המזכים בתוספת משקולות

תוספת משקולות	
יקבלו תשלום כפול מהאמור בטבלה שלמעלה	נכה שהתאלמן וכל עוד הוא אלמן ונכה שהגיע לגיל פרישה - שנקבעה להם דרגת נכות בשיעור 100%-50%
זכאי לתוספת של 4 משקולות	נכה שהגיע לגיל 70 ודרגת נכותו 100%-50%

בדרגת נכות 40%-65% - תוספת של 28 משקולות	רווקה, אלמן/ה או גרוש/ה, שהם הורים לילד עד גיל 15
בדרגת נכות 66%-100% - תוספת של 36 משקולות	
הורה לילד שמלאו לו 15 וטרם מלאו לו 18 שנים, זכאי לתוספת של 23-31 משקולות, בהתאם לדרגת הנכות	ילד
בדרגת נכות 10%-19% עקב פגיעה לוקומוטורית (ומקבלת תגמול חודשי) - תוספת של 12 משקולות	אישה בשלושת חודשי הרינונה האחרונים, ובמשך שישה חודשים לאחר הלידה
בדרגת נכות 20%-49% - תוספת של 24 משקולות	
בדרגת נכות 50%-99% - תוספת של 68 משקולות	
בדרגת נכות 100% - תוספת של 102 משקולות	
תשלום התוספת למימון צרכיו המיוחדים לפי דרגת נכותו הכוללת (ולא רק לפי אחוזי הנכות עקב פעולת האיבה)	לפגוע לב בדרגת נכות 40%
זכאי למספר המשקולות שנקבע לבן זוגו בטרם פטירתו, למשך שלוש שנים.	בן זוג של נכה שנפטר (אם הפטירה היא לא כתוצאה מהפגיעה), שזכאי לאחר הפטירה לתגמול בשיעור שקיבל הנפטר
ישולם גם לבן הזוג התשלום הכפול. (ראה תגמול למשפחת נכה שנפטר בעמ' 31)	אם בעת הפטירה היה הנכה בן 65 ושולם לו תשלום כפול

ג. תשלום לפי סוג הפגיעה - לנכים שאינם מעסיקים מלווה*
ולפגיעות המפורטות להלן בלבד:

משקולות		סוג הפגיעה	דרגת הנכות
לא נשוי**	נשוי		
12	24	המיפלגיה	100%
15	25	קטועי רגל אחת ופגועי רגל שנייה	
18	26	קטועי יד אחת ופגועי יד שנייה	
22	32	פרפלגיה; קוודרופלגיה	
32	60	עיוורון מלא***	
48	59	קטועי שתי רגליים מתחת לברך; פגועי כוויות	100% מיוחדת
74	90	המיפלגיה או קטועי שתי ידיים; פגיעת ראש עם שליטה על הסוגרים	
90	102	פרפלגיה; קטועי שתי רגליים (לפחות אחת מעל לברך); פגיעת ראש עם חוסר שליטה על הסוגרים; קוודרופלגיה****	
102	132	עיוורון מלא***	

* נכה שאושרו לו שעות ליווי לפי משמרת (כל משמרת - 4 שעות ליווי) - יופחתו מהתשלום שהוא זכאי לו על-פי הטבלה לעיל, 7.5% עבור כל משמרת (בסוג הפגיעה קוודרופלגיה - יופחת 5.5% לכל משמרת).

** רווק, גרוש או אלמן.

*** נכה עם עיוורון מלא שאין ברשותו כלב נחייה זכאי לתוספת של 5 משקולות.

**** נכה עם סוג הפגיעה קוודרופלגיה, שמעסיק מלווה 24 שעות ביממה, זכאי לתשלום על-פי 60 משקולות (אם הוא לא נשוי) או 68 משקולות (אם הוא נשוי).

ד. תוספת משקולות לנכים עם סוגי הפגיעה המפורטים בטבלה:

<p>זכאי לתשלום מלא עבור נכות אחת, הגבוהה מבין השתיים, ולתוספת של 50% מהתשלום עבור הנכות השנייה, ובתנאי שאינו מקבל תשלום נוסף בעד מלווים, משמרות או תוספת משקולות (מעבר למספר שנקבע לאותו סוג פגיעה).</p>	<p>נכה עם נכות נוספת של 100% על האמור בטבלה שבעמוד הקודם</p>
<p>זכאי לתוספת משקולות כמו גבר רווק בדרגת 100% מיוחדת במצבו הרפואי.</p>	<p>גבר נשוי בדרגת נכות 100% ויותר שאשתו מאושפזת, או שהיא בשמירת הריון ועד שלושה חודשים לאחר הלידה</p>
<p>זכאי לתוספת משקולות כמו גבר רווק בדרגת 100% מיוחדת במצבו הרפואי.</p>	<p>גבר נשוי בדרגת נכות 100% מיוחדת שאשתו הגיעה לגיל 40</p>
<p>זכאית, מהחודש השישי להריונה, לתשלום כפול מאישה נשואה במצבה, עד מלאת לילדה 15 שנים</p>	<p>אישה בהריון בדרגת נכות 100% מיוחדת</p>
<p></p>	<p>נכה גרוש בדרגת נכות 100% מיוחדת, שהוא אב לילד עד גיל 15, זכאי לתוספת משקולות כמפורט להלן:</p>
<p>30 משקולות</p>	<p>אם הילד ברשותו ומתגורר עמו</p>
<p>15 משקולות</p>	<p>אם הילד לא ברשותו</p>
<p>זכאי לתוספת של 30 משקולות על האמור בטבלה, עד מלאת לילדים שנתיים</p>	<p>נכה בדרגת נכות 100% מיוחדת שנולדו לו תאומים או יותר</p>

תוספת מיוחדת לנכים בדרגת נכות 100% מיוחדת

נכים בדרגת נכות 100% מיוחדת עם סוגי הפגיעה האלה: פרפלגיה, קטיעת שתי גליים או שתי ידיים, עיוורון מוחלט (בשתי העיניים), כוויות קשות (100% ומעלה), פגיעה במערכת העצבים הגורמת להפרעות חמורות בתפקוד, קטיעת רגל עם פגיעה נוספת בשתי הידיים - זכאים לתוספת של 40% על התגמול החודשי.

תגמולים מיוחדים לנכים שאין להם הכנסות

תגמול לנכה נצרך

לתגמול לנכה נצרך זכאי מי שדרגת נכותו הקבועה 50% ויותר, וועדה מיוחדת קבעה **שאי-אפשר לשקמו בשל נכותו המוכרת**, והוא עונה על התנאים האלה:

1. הכנסותיו אינן עולות על סכום שנקבע בחוק כ"הכנסה כדי מחיה" (117% משכר עובד מדינה בדרגה 17 בדירוג המנהלי - 4,564 ש"ח באפריל 2017). לשם כך עליו להוכיח שאין לו הכנסות מכל מקור שהוא, או שהכנסותיו אינן עולות על סכום ה"הכנסה כדי מחיה".

2. הוא הוגדר כמי שאינו מסוגל להשתקם סמוך לפגיעתו, ואין סיכוי סביר שיהיה אפשר לשקמו בעתיד.

סכום התגמול (נכון לאפריל 2017)

אחוזי הנכות	גובה התגמול לנכה נצרך ללא ילדים	גובה התגמול לנכה נצרך עם ילדים
59%-50%	8,804 ש"ח	9,769 ש"ח
100%-60%	9,717 ש"ח	10,682 ש"ח
+ 100%	11,360 ש"ח	12,325 ש"ח

שים לב!

התגמול לנכה נצרך משולם במקום תגמול נכות. הזכאות לתגמול תיקבע בידי ועדה מיוחדת לתקופה ראשונה של שנה אחת לכל היותר, ותיבדק מחדש לקראת סוף התקופה.

בתביעה להמשך תינתן זכאות לתקופה של שלוש שנים לכל היותר. תחילת התשלום: מיום הגשת התביעה.

לקבלת התגמול יש להגיש למחלקת נפגעי פעולות איבה בסניף הקרוב למקום המגורים, **תביעה לתגמול נצרך**, בל/379, שניתן להוריד מאתר האינטרנט של הביטוח הלאומי.

תגמול לנכה מחוסר פרנסה

נכה, שדרגת נכותו הזמנית או הקבועה היא 20% ויותר, והוא מקבל תגמול חודשי ועדיין לא הגיע לגיל פרישה - זכאי לתשלום תגמול כמחוסר פרנסה, אם הוא עונה על התנאים האלה:

1. הכנסתו מכל מקור שהוא, חוץ מתגמולי נכות מפעולות איבה, נמוכה ממחצית ההכנסה שנקבעה בחוק כ"הכנסה כדי מחיה" (ראה עמ' 27).
  2. הוא הוכיח כי עשה כל שביכולתו להשיג הכנסה או להגדילה.
  3. הוא אינו עונה להגדרת "נכה משוקם".
  4. הוא הוכיח כי נרשם בלשכת העבודה בתוך שבוע ימים מהיותו מחוסר פרנסה, והוא ממשיך להירשם כדורש עבודה.
  5. הוא לא סירב לקבל עבודה שהוצעה לו על ידי לשכת העבודה או מחלקת השיקום, והוא מוכיח כי הוא עושה ניסיונות להשתלב בעבודה.
  6. הוא נמצא בהליך שיקומי של אבחון או הכשרה להשתלבות בעבודה.
  7. נכה שסיים את לימודיו במוסד להשכלה גבוהה, ודרגת נכותו 40% לפחות, יהיה זכאי לתגמול כמחוסר פרנסה לתקופה של עד שישה חודשים, בסמוך לסיום לימודיו.
- שיעור התגמול נקבע בהתאם למצב המשפחתי של הנכה ולאחוזי הנכות שנקבעו לו.

סכום התגמול: מ-2,854 עד 7,710 ש"ח, נכון לאפריל 2017.

שים לב!

הזכאות לתגמול מחוסר פרנסה נקבעת בידי ועדה מיוחדת. התגמול משולם במקום תגמול נכות ולתקופה מוגבלת בלבד (לא יותר משנתיים). לקבלת התגמול יש להגיש למחלקת נפגעי פעולות איבה בסניף הקרוב למקום המגורים, **תביעה לתגמול מחוסר פרנסה, בל/379**, שניתן להוריד מאתר האינטרנט של הביטוח הלאומי.

סכום התגמול לנכה מחוסר פרנסה

דרגת הנכות	* 18%-10%	39%-19%	100%-40%
הורה לילדים עד גיל 21	4,171 ש"ח	5,945 ש"ח	7,711 ש"ח
מי שאין לו ילדים או שילדיו בני 21 ויותר	2,854 ש"ח	4,171 ש"ח	5,945 ש"ח

תגמול מיוחד לנכים (תג"מ)

נכה בדרגת נכות 20%-49%, שמהם 20% הם עקב פגיעת ראש או פגיעה נפשית, והוא איבד את כושרו להשתכר ואין לו הכנסה כדי מחיה, נעשו ניסיונות לשקמו ללא הצלחה, ויש אבחנה רפואית שאינו מסוגל לעבוד בעבודה כלשהי עקב נכותו המוכרת, יהיה זכאי לתגמול מיוחד (תג"מ).

שיעור התגמול נקבע בהתאם למצב המשפחתי של הנכה ולאחוזי הנכות שנקבעו לו.

סכום התגמול: מ-5,131 עד 8,602 ש"ח, נכון לאפריל 2017.

שים לב!

לקבלת התגמול יש להגיש למחלקת נפגעי פעולות איבה בסניף הקרוב למקום המגורים, **תביעה לתגמול מיוחד, בל/379**, שניתן להוריד מאתר האינטרנט של הביטוח הלאומי.

* למי שהגיש תביעה לפני 1 בינואר 1996, ומקבל תגמול.

תגמול פרישה מוקדמת

נכה שדרגת נכותו 35% ומעלה, או 20% ומעלה עקב פגיעה בנפש/בראש, גילו מעל 50 ועדיין לא הגיע לגיל פרישה, והוא פרש כליל מעבודתו **עקב נכותו המוכרת** (על-פי קביעת רופא תעסוקתי) ואינו עובד כלל, ומחלקת השיקום סבורה שאין ביכולתה לשקמו - זכאי לתגמול פרישה מוקדמת על-פי גיל פרישתו, ובתנאי שהכנסותיו מגמלה או ממקורות אחרים אינן עולות על כפליים מהשכר הממוצע במשק לרווק, ואם הוא נשוי - על שלוש פעמים השכר הממוצע במשק*.

סכום התגמול: מ-688 עד 3,443 ש"ח, בהתאם לגיל הפרישה של הנכה.

לקבלת התגמול יש להגיש למחלקת נפגעי פעולות איבה בסניף הקרוב למקום המגורים, **תביעה לתגמול מיוחד, בל/379**, שניתן להוריד מאתר האינטרנט של הביטוח הלאומי.

תגמול מיוחד לנכה מתבגר

נכה שדרגת נכותו היא 50% לפחות, גילו מעל 50 שנה והוא עדיין לא הגיע לגיל פרישה, והוא פרש פרישה מוקדמת ממקום עבודתו מסיבות רפואיות ואינו כשיר לעבודה כלשהי (על-פי קביעת רופא תעסוקתי), אינו עובד כלל, ומחלקת השיקום סבורה שאין ביכולתה לשקמו - זכאי לתגמול מיוחד לנכה מתבגר על-פי גיל פרישתו, ובתנאי שהכנסותיו מגמלה או ממקורות אחרים אינן עולות על כפליים מהשכר הממוצע במשק לרווק, ואם הוא נשוי - על שלוש פעמים השכר הממוצע במשק*.

תוספת תגמול למבוגרים

א. תוספת לבני 55 ויותר (תוספת לנכה מתבגר)

נכה שמלאו לו 55 שנים, והוא לא מקבל תגמול מיוחד או תגמול נצרך, זכאי לתוספת תגמול.

גובה התוספת מחושב באחוזים מהתגמול המשולם לנכה בדרגת 100% (4,564 ש"ח באפריל 2017). התוספת גדלה בהתאם לאחוזי הנכות ולגיל, כמפורט בטבלה:

* השכר הממוצע במשק - 9,673 ש"ח נכון לאפריל 2017.

תוספת תגמול לבני 55 ומעלה		
אחוז התוספת	אחוזי נכות	גיל
7%	50% עד 100%	55 - 57 שנים
7%	40% עד 49%	57 - 59 שנים
14%	50% עד 100%	
14%	40% עד 49%	59 שנים ומעלה
21%	50% עד 100%	

ב. תוספת לנכים שהגיעו לגיל פרישה

נכה שהגיע לגיל 67 ואישה נכה שהגיעה לגיל 64 - זכאים לתוספת של 10% מהתגמול הבסיסי על-פי אחוזי נכותם, ולא יהיו זכאים לתגמול הניתן למחוסרי פרנסה.

מגיל זה לא תדון עוד הוועדה בתביעות לתגמול מחוסר פרנסה.

אם שולם להם לפני הגיעם לגיל 64/67 תגמול מחוסר פרנסה, יהיו זכאים להמשך קבלת התגמול.

תגמול למשפחת נכה שנפטר

כאשר נפטר נכה שהיה זכאי בשעת פטירתו לתגמולים כנכה פעולת איבה, זכאים אלמנתו או ילדיו (שעונים על הגדרת ילד), להמשיך לקבל את התגמול או חלק ממנו למשך שלוש שנים מחודש פטירתו (בתנאי שאינם מקבלים תגמולים לפי חוק המשפחות-החיילים, כלומר שהפטירה לא הייתה עקב פציעתו).

התגמול ישולם לבן משפחה, שהנכה הורה בכתב לפקיד התביעות לשלם לו טרם פטירתו, וכשאין הוראה בכתב, ישולם לבן הזוג.

סכום התשלום ייקבע בהתאם לתגמול שקיבל הנכה לפני פטירתו:

- אם קיבל הנפטר תשלום עבור צרכים מיוחדים - תשלום גם תוספת זו לבן המשפחה, במשך שלוש שנים מהפטירה.
- אם קיבל הנפטר תגמול לנכה נצרך - ישולם לבת זוגו תגמול בשיעור ששולם לנפטר לפני פטירתו, במשך שלוש שנים מהפטירה. לאחר שלוש שנים ישולם לה תגמול בשיעור המשולם לאלמנה ללא ילדים, בתנאי שאין לה הכנסה כדי מחיה.
- אם לנפטר נקבעה דרגת נכות מיוחדת - גם אם לא היה נכה נצרך, או שנקבעה לו דרגת נכות בשיעור 90% ויותר עקב פגיעה בראש, והיה באותה עת גם נכה נצרך - רואים אותו כנכה שנפטר עקב פציעתו בפעולת איבה, ומשפחתו תהיה זכאית לתשלום כמשפחה שכולה.
- נכה שנפטר ולא היתה לו בת זוג, אך הותיר אחריו ילד - ישולם לילד תגמול, כפי שמשלמים ליתום, במשך שלוש שנים מהפטירה, אם הוא נחשב יתום לפי חוק תגמולים לנפגעי פעולות איבה.

בפרק זה מפורטים כל השירותים, המענקים וההטבות שהנכים זכאים להם בנוסף לתגמול החודשי.

רכב וניידות

סיוע ברכישת רכב רפואי

נכי פעולות איבה עשויים להיות זכאים לסיוע כספי לרכישת רכב רפואי או "רכב מדינה" (ראה הסבר בעמ' 36), לאחזקת הרכב ולהחלפתו. גובה הסיוע לרכישת רכב רפואי או להחלפתו נקבע בהתאם לנפח המנוע של הרכב שאושר לנכה, ולדגם הרכב (דגם יציג) שנקבע לכל נפח מנוע. דגם הרכב היציג נקבע מעת לעת על-ידי משרד הביטחון.

לידיעתך,

לבדיקת הזכאות ולמימוש הסיוע לרכישת רכב יש לפנות למחלקת השיקום בסניף הסמוך למקום המגורים.

- נכה הזכאי לרכב רפואי יוכל לממש לראשונה את זכאותו, אם הוא בעל רישיון נהיגה בתוקף, ורק לאחר שאושרה כשירותו לנהיגה על ידי המכון לבטיחות בדרכים (להלן: המרב"ד). הפנייה לבדיקת הנכה במרב"ד תיעשה לאחר חתימתו על טופס ויתור סודיות רפואית.
- נכה שלא אושרה כשירותו לנהיגה, יהיה זכאי למימוש זכאות לרכב רפואי, אם נמצא בן משפחה מדרגה ראשונה שיכול לנהוג בעבורו, והוא אושר על-ידי אגף השיקום כמורשה נהיגה.
- לטופס ההפנייה למכון לבטיחות בדרכים יצורפו המסמכים הרפואיים הרלוונטיים המצויים בתיקו הרפואי של הנכה.
- הרכב הרפואי מיועד לשימוש של הנכה בלבד, והוא אינו רשאי להעבירו לאחר או לשעבדו.
- הנכה אחראי באופן אישי לבטח את רכבו הרפואי בביטוח חובה ובביטוח מקיף מלא, אשר יכסה במלואו כל נזק לרכב.

רכב רפואי לנכים בעלי דרגת נכות קבועה

קביעת גודל נפח מנוע: לנכה הזכאי לרכב רפואי נקבעת זכאות לגודל נפח מנוע של הרכב, בהתאם לסוג הפגיעה ודרגת הנכות, כמפורט להלן:

נכה המוכר בשל פגיעות שונות ודרגת נכותו 50% ויותר.	מי זכאי לרכב רפואי בנפח מנוע 1600 סמ"ק
נכה שדרגת נכותו המוכרת ללא שקלול היא 50% ויותר, וכל הפגיעות הן במערכת הלוקומוטורית (עמוד שדרה, אגן הירכיים ורגליים).	
נכה שדרגת נכותו המוכרת ללא שקלול היא 55% ויותר, ולפחות 10% מהם בשל פגיעה במערכת הלוקומוטורית.	
נכה פגוע רגל שדרגת נכותו המוכרת 30%-49% בגין הגפיים התחתונות (רגליים) בלבד.	
נכה פגוע עמוד שדרה שדרגת נכותו המוכרת על איבר זה בלבד 30% לפחות, ויש לו נכות מוכרת נוספת של 10% לפחות בגין הגפיים התחתונות (רגליים).	
נכה המוכר בשל פגיעות שונות, ודרגת נכותו 50% ויותר, מהם נכות מוכרת של 30% ויותר בגין פגיעה בגפה עליונה ימנית, או נכות מוכרת של 20% ויותר בגין פגיעה בגפה עליונה שמאלית.	מי זכאי לרכב רפואי בנפח מנוע 1800 סמ"ק
נכה פגוע רגל שדרגת נכותו המוכרת -99% 50% בגין פגיעה בגפיים התחתונות בלבד.	מי זכאי לרכב רפואי בנפח מנוע 2000 סמ"ק
נכה פגוע יד שדרגת נכותו המוכרת בגין פגיעה ביד אחת בלבד היא 50% ויותר, וגילו מעל 50 שנה.	

<p>נכה פגוע ראש עם נזק מוחי או המיפלגיה, ונכה המוכר בגין כוויות (או נזק ישיר של כוויות לאיברים שונים) בדרגת נכות מוכרת של 80% ויותר, בגין כל אחת מפגיעות אלה.</p>	<p>המשך- מי זכאי לרכב רפואי בנפח מנוע 2000 סמ"ק</p>
<p>נכה פגוע עמוד שדרה שדרגת נכותו 100% בגין פגיעה זו בלבד.</p>	
<p>קטוע יד מתחת לגיל 50 שנה.</p>	
<p>נכה קטוע רגל שדרגת נכותו בגין הקטיעה היא 50% ומעלה.</p>	
<p>נכה קטוע יד שדרגת נכותו בגין הקטיעה היא 50% ומעלה, וגילו מעל 50 שנה.</p>	

<p>נכים עיוורים שדרגת נכותם בגין העיוורון היא 100%+ (נכות מיוחדת), והם בעלי כלב נחייה.</p>	<p>מי זכאי לרכב רפואי בנפח מנוע 2002 סמ"ק</p>
--	--

<p>נכה פגוע רגל שפגיעתו ברגל אחת מקבילה לקטיעת רגל דרך פרק הירך, ונכותו המוכרת בגין פגיעה זו בלבד היא 80% לפחות.</p>	<p>מי זכאי לרכב רפואי בנפח מנוע 3800 סמ"ק</p>
<p>נכה פגוע שתי גפיים תחתונות, שדרגת נכותו המוכרת בגין הפגיעה בשתי הגפיים בלבד היא 100%.</p>	
<p>נכה פגוע שתי גפיים עליונות, שדרגת נכותו המוכרת בגין הפגיעה בשתי הגפיים בלבד היא 100%.</p>	
<p>נכים עיוורים, שדרגת נכותם בגין העיוורון היא 100%+ (נכות מיוחדת), ואין ברשותם כלב נחייה.</p>	

רכב רפואי לנכים בעלי דרגת נכות זמנית

- נכים בדרגת נכות זמנית, זכאים לרכב רפואי, אם דרגת הנכות של הפגיעה המזכה ברכב רפואי היא לתקופה של 30 חודשים לפחות.
- על אף האמור לעיל נכה פגוע רגל שדרגת נכותו המוכרת בגין פגיעה זו היא- 35%-49%, וכן נכה שהוכר על פגיעות שונות, שדרגת נכותו המוכרת היא 60% ויותר, שנקבעה להם נכות לתקופה של 12 חודשים לפחות, ורופא המוסד אישר שיישאר להם אחוזי נכות מזכים לצמיתות - **זכאים לרכב רפואי בנפח מנוע של עד 1,600 סמ"ק.**
- נכה פגוע רגל בדרגה 50% ויותר בגין הפגיעה ברגליים בלבד, שנקבעה לו נכות לתקופה של 12 חודשים לפחות, ורופא המוסד אישר שיישאר לו לפחות 30% נכות לצמיתות על הפגיעה ברגליים - **זכאי לרכב בנפח 1800 סמ"ק.**

רכישת רכב רפואי ראשון

נכה זכאי לרכוש רכב רפואי מכל סוג ודגם על-פי בחירתו. גובה הסיוע הכספי של אגף השיקום לצורך רכישת הרכב הרפואי יהיה לפי מחיר הדגם היציג של הרכב שאושר לו, הכולל אבזור בסיסי בלבד (כפי שהוגדר על ידי היבואן, ושאינו מחייב תוספת תשלום מיוחדת) ולא יעלה על הסיוע הניתן לרכישת הרכב היציג שהנכה זכאי לו.

מימון מחיר הרכב

- רכב רפואי ראשון לכלל הזכאים ימומן כך:
- הלוואה עומדת בשיעור של 100% לכיסוי המסים על הרכב, לפי הדגם היציג של הרכב שהנכה זכאי לו;
  - מענק בסכום של שני שלישים ממחיר הדגם היציג ללא מס;
  - הלוואה בנקאית בסכום של שליש ממחיר הדגם היציג ללא מס.

החלפת רכב רפואי

נכה שבבעלותו רכב רפואי, זכאי להחליפו אחת לארבע שנים (48 חודשים).

מימון ההחלפה

בהחלפת רכב, יקבל הנכה פטור מסים חדש בהתאם לדגם היציג של הרכב שאושר לו. בנוסף, התמורה ממכירת הרכב הרפואי היציג שבבעלותו תשמש אותו למימון הרכב הרפואי החדש.

אגף השיקום יסייע בהחלפת הרכב החדש, במתן מענק, על-פי התחשיב הבא:

- נכה בעל רכב רפואי יציג או נכה שמחיר הרכב שברשותו (על-פי מחירון של משרד הביטחון) עולה על מחיר הרכב היציג המשומש, יקבל סיוע לפי החישוב הבא: סכום ההפרש שבין מחירו של רכב יציג חדש שהנכה זכאי לו למחירו של רכב יציג משומש, על-פי מחירון של משרד הביטחון לרכב רפואי.
- נכה בעל רכב רפואי שמחירו (על-פי מחירון של משרד הביטחון) נמוך ממחיר רכב יציג משומש יקבל סיוע לפי החישוב הבא: סכום ההפרש שבין מחיר רכב יציג חדש שהנכה זכאי לו למחיר הרכב שברשותו, על-פי מחירון של משרד הביטחון לרכב רפואי.
- אם הנכה רכש רכב רפואי חדש שמחירו נמוך ממחיר רכב יציג חדש, סכום הסיוע יהיה עד גובה מחיר הרכב הנרכש בפועל.

סיוע בהחלפת רכב רפואי עקב ירידת ערך הרכב

אגף השיקום יעניק הלוואה להחלפת רכב לנכה אשר ערך רכבו הרפואי נמוך מהמחיר המופיע במחירון של משרד הביטחון לרכב רפואי, וזאת על-פי קביעת שמאי רכב מטעם משרד הביטחון בלבד.

גובה הסיוע

- נכה שמחיר רכבו הרפואי המשומש שווה למחיר הרכב היציג המשומש או נמוך ממנו, זכאי **להלוואה** בגובה סכום ההפרש שבין מחיר הרכב המשומש שבבעלותו (על-פי מחירון של משרד הביטחון לרכב רפואי), לבין מחיר הרכב כפי שנקבע על-ידי השמאי.
- נכה שמחיר רכבו הרפואי המשומש גבוה ממחיר הרכב היציג המשומש:
  - חישוב הסיוע הנוסף ייעשה על-פי שיעור ירידת הערך באחוזים של הרכב המשומש של הנכה, כפי שנקבע שמאי הרכב.
  - סכום הסיוע ייקבע לפי אחוז ירידת הערך בהתאמה לרכב יציג, שהנכה זכאי לו.

הגשת בקשה להחלפת רכב רפואי

למימוש הזכאות להחלפת רכב רפואי יש לפנות למחלקת השיקום בסניף המטפל, בצירוף צילום רישיון נהיגה בתוקף, וצילום רישיון הרכב הרפואי.

אביזרי עזר לרכב רפואי

נכה הזקוק להתאמת הרכב הרפואי שברשותו למגבלותיו הרפואיות, יפנה למחלקת השיקום בסניף לבדיקת זכאותו.

- לצורך התאמה של רכב רפואי למגבלות הנכה תיערך בדיקה על-ידי המכון לבטיחות בדרכים או מהנדס רכב מומחה בהתאמת כלי רכב לנכים.
- אגף השיקום יבדוק את ההמלצות, ויחליט אילו אביזרים יירכשו ואילו שינויים יבוצעו ברכב.
- הנכה יתקין בעצמו, באחד ממכוני האבזור המורשים, את האביזר שאושר לו ואגף השיקום ישלם את ההחזר עם הצגת חשבונית מס.
- נכה שאינו זכאי לרכב רפואי, אולם המכון לבטיחות בדרכים הגביל אותו בשל נכותו המוכרת, לשימוש באביזר (לדוגמה, הגה כוח, גיר אוטומטי), זכאי למימון הרכישה וההתקנה של האביזר שצוין באישור המכון - אחת לחמש שנים.

"רכב מדינה"

רכב מדינה הוא רכב שכל עלותו היא במימון הביטוח הלאומי, הבעלות על הרכב היא של הנכה, וכל הטיפולים השנתיים ישולמו לו עם הצגת חשבונית מס.

מי זכאי ל"רכב מדינה":

- נכה בעל נכות מיוחדת (+100%) בגין שיתוק (קוודרופלגיה, טטרופלגיה, פרפלגיה).
- נכה קטוע שתי רגליים בעל נכות מיוחדת (+100%).
- נכה קטוע או פגוע שתי ידיים בעל נכות מיוחדת (+100%).
- נכה עיוור בעל נכות 100% מיוחדת.

דמי נסיעה (למי שאינם זכאים לרכב רפואי)

נכה שאינו זכאי לרכב רפואי, זכאי לדמי נסיעה חודשיים קבועים כעזרה לצורך ניידותו, אם אינו מקבל תשלום עבור אחזקת רכב או קצבת ניידות.

מי זכאי לדמי נסיעה?

- נכים פגועי רגליים בדרגת נכות 19%-29% ופגועי גב, לב ועמוד שדרה בדרגת נכות 19%-39%.
- נכים בדרגת נכות 40%-49% זכאים לדמי נסיעה בשיעור של 25% מדמי אחזקת רכב שירות לעובדי מדינה.
- נכים פגועי לב בדרגת נכות 19% ויותר - זכאים לדמי נסיעה בהתאם לדרגת נכותם הכוללת.

סכום התשלום נקבע על-פי דרגת הנכות שנקבעה לנכה (מ-266 עד 286 ש"ח) ומשולם בתגמול החודשי.

שים לב!

נכה בדרגת נכות 19% ששולם לו מענק חד-פעמי, לא יהיה זכאי לדמי נסיעה.

רכב לצרכי עבודה (רכב שיקומי)

סיוע בתשלום מסים לרכישת רכב שיקומי

נכה שדרגת נכותו 25%-49% והוא לא זכאי לרכב רפואי, ובחר בתכנית שיקום כלכלי עצמאי, או שהוא משוקם בעבודה שכירה וביצוע תפקידו ועבודתו מצריכים רכב, יוכל לקבל סיוע בתשלום מסים לרכב באופן חלקי, ובהלוואה לרכישת רכב, על-פי החלטה של ועדת שיקום.

תשלום המסים הוא לרכב ראשון - פרטי עד 1600 סמ"ק ומסחרי עד 2500 סמ"ק, וכן לשתי החלפות רכב בלבד שיינתנו אחת לחמש שנים, או אחת לשלוש שנים אם מדובר בשיקום בסיסי, ברכב שהוא מונית או ברכב בהוראת נהיגה, ובניכוי המסים החלים על הרכב הקודם לפי קביעת גובה המכס.

הסיוע יינתן בכפוף לנדרש על-פי המפורט בהוראות משרד הביטחון מס' 60.01, 61.01.

הלוואה לרכישת רכב שיקומי

הנכה עשוי להיות זכאי להלוואה לרכישת רכב שיקומי. סכום ההלוואה נקבע לפי דרגת הנכות שנקבעה לו. להגשת בקשה להלוואה יש לפנות למחלקת השיקום בסניף הקרוב למקום המגורים.

רכב רפואי המשמש לשיקום

נכה הזכאי לרכב רפואי בהתאם להוראות, ונוסף על כך זכאי לרכב שיקומי שאושר לו במסגרת "מסלול" שיקומו, יהיה זכאי לקבלת סיוע מהביטוח הלאומי לרכב רפואי-שיקומי, בהתאם לכללי הסיוע המוגדרים בהוראות.

להלן פירוט אופן הסיוע לרכבים הרפואיים-שיקומיים:

- רכב רפואי המשמש גם מונית.
- רכב רפואי המשמש גם רכב מסחרי.

רכב רפואי המשמש גם מונית

רכישת רכב רפואי המשמש גם מונית

סיוע לרכישת רכב רפואי המשמש גם מונית יינתן לנכה הזכאי לרכב רפואי, אשר בבעלותו "זכות ציבורית למונית".

רכישת רכב רפואי ראשון המשמש גם מונית

נכה הרוכש רכב רפואי ראשון זכאי למענק בגובה שני שלישים ממחיר הרכב שהוא רוכש. סכום המענק לא יעלה על שני שלישים ממחיר הרכב היציג למונית, ללא מסים וללא מע"מ, שנקבע על-ידי משרד הביטחון.

הנכה זכאי גם להלוואה למימון שליש ממחיר הרכב שהוא רוכש. סכום ההלוואה לא יעלה על שליש ממחיר הרכב היציג למונית, ללא מסים וללא מע"מ, שנקבע על-ידי משרד הביטחון.

החלפת רכב רפואי המשמש גם מונית למונית חדשה (במחיר של רכב יציג למונית)

התקופה הנדרשת להחלפת הרכב - נכה בעל רכב רפואי המשמש גם מונית, שנרכש בהתאם לאמור לעיל, רשאי להחליפו למונית חדשה אחת ל-30 חודשים. מניין תקופה זו יחל בתאריך המופיע ברישיון הרכב, תחת הכיתוב "תאריך רישום".

מענק למימון המונית החדשה

נכה שברשותו מונית זכאי לקבל מענק, על-פי מספר השנים שבהן החזיק במונית. סכום המענק יחושב כך:

- נכה הזכאי לרכב רפואי בנפח מנוע 1600, 1800 סמ"ק - זכאי לקבל מענק בשיעור של 12% מהמס החל על הרכב הפרטי, בעבור כל שנה שבה החזיק במונית.
- נכה הזכאי לרכב רפואי בנפח מנוע 2000 סמ"ק ויותר - זכאי לקבל מענק בשיעור של 10% מסך כל המיסים החלים על הרכב היציג בנפח מנוע 2000 סמ"ק, בעבור כל שנה שבה החזיק במונית.
- בעבור כל חודש נוסף מעבר לשנה המלאה יקבל הנכה את החלק היחסי מסך כל המסים.

החלפת רכב רפואי ששימש גם מונית לרכב רפואי פרטי (כאשר הנכה מפסיק את השימוש ברכב כמונית)

נכה בעל רכב רפואי המשמש גם מונית זכאי להחליפו לרכב רפואי פרטי, אם חלפה התקופה הקבועה במסלול הסיוע להחלפת המונית.

הנכה יהיה זכאי לסיוע של הביטוח הלאומי **במענק ובהלוואה** לרכישת הרכב הרפואי החדש.

גובה הסיוע יהיה ההפרש בין מחיר הרכב שהנכה רוכש למחיר הרכב הרפואי ששימש גם מונית, על-פי מחירון רכב רפואי. סכום הסיוע לא יעלה על סכום ההפרש שבין מחיר רכב יציג חדש שהנכה זכאי לו, למחיר רכב רפואי ששימש גם מונית במחירון משרד הביטחון.

הסיוע יינתן באופן הבא: 85% ממחיר הרכב ללא מסים במענק, 15% בהלוואה, וכן תינתן השתתפות הביטוח הלאומי בתשלום המס החל על הרכב היציג החדש.

אם קבע שמאי רכב, האמון על ביטוח לאומי, קבע כי ערך המונית הנמכרת נמוך ממחירה הנקוב במחירון משרד הביטחון לרכב רפואי, יינתן לנכה סיוע נוסף בהלוואה. סכום ההלוואה יהיה ההפרש שבין מחיר המונית במחירון רכב רפואי, למחיר המונית על-פי קביעת השמאי.

רכב רפואי המשמש גם רכב מסחרי

נכה בעל זכאות לרכב רפואי יכול לרכוש רכב רפואי אשר ישמש גם כרכב מסחרי להובלת נוסעים או מטען. הסיוע לרכישת רכב רפואי המשמש גם רכב מסחרי יינתן בתנאי שהרכב אושר כאמצעי שיקום על-ידי אגף השיקום.

רכישת רכב רפואי ראשון המשמש גם רכב מסחרי

הנכה זכאי למענק בשיעור של 85% ממחיר הרכב ללא מסים שהוא רוכש, או למענק בשיעור של 85% ממחיר רכב רפואי יציג ללא מסים וללא מע"מ שהוא זכאי לו, בתוספת מסים החלים על רכב מסחרי מדגם שנקבע על-ידי משרד הביטחון - **הנמוך מבין השניים**.

הנכה זכאי לסיוע נוסף בהלוואה לרכישת רכב רפואי המשמש גם כרכב מסחרי. שיעור ההלוואה יהיה עד 15% ממחיר הרכב שהנכה רוכש, ולא יעלה על 15% ממחיר הרכב היציג שהוא זכאי לו.

נכה המבקש סיוע כספי נוסף בהלוואה לצורך רכישת רכב רפואי המשמש גם כרכב מסחרי, יפנה למחלקת השיקום בסניף הקרוב למקום מגוריו.

החלפת רכב רפואי המשמש גם רכב מסחרי

● נכה שהרכב הרפואי שברשותו משמש גם רכב מסחרי, זכאי להחליפו רק בתום התקופה הקבועה להחלפת רכב רפואי.

- נכה בעל רכב רפואי המשמש גם רכב מסחרי, המבקש להחליף את הרכב הרפואי שבבעלותו לרכב רפואי המשמש גם כרכב מסחרי חדש, יפנה למחלקת השיקום בסניף הקרוב למקום מגוריו לקבלת אישור שהרכב משמש לו כאמצעי שיקום.
  - חישוב סיוע המוסד לביטוח לאומי למימון החלפת רכב רפואי מסחרי יבוסס על-פי מחיר הרכב המסחרי המשומש המופיע במחירון של משרד הביטחון.
  - אם ערך הרכב הנמכר נמוך מהמחיר שבמחירון של משרד הביטחון, יתבסס חישוב הסיוע על המחיר שייקבע על ידי שמאי רכב, האמון על המוסד לביטוח לאומי.
  - על הנכה לממן את מחיר הרכב החדש מסכום הכסף שנותר בידו לאחר שמכר את הרכב שהיה ברשותו.
  - הנכה זכאי לסיוע של המוסד לביטוח לאומי **במענק** לרכישת רכב חדש. סכום המענק יהיה ההפרש שבין מחיר הרכב החדש שהנכה רוכש למחיר הרכב הישן שבבעלותו, על-פי מחירון של משרד הביטחון. סכום הסיוע לא יעלה על סכום ההפרש שבין מחיר רכב רפואי יציג חדש ללא מסים שהנכה זכאי לו, בתוספת המסים החלים על הדגם לתחשיב מסים, למחיר הרכב הישן שבבעלותו על-פי מחירון של משרד הביטחון.
  - הנכה יהיה זכאי גם לסיוע **בהלוואה** לרכישת רכב חדש, אם קבע שמאי רכב האמון על המוסד לביטוח לאומי כי ערך רכבו נמוך מהמחיר הנקוב במחירון משרד הביטחון.
- סכום הסיוע יהיה ההפרש שבין מחיר הרכב כפי שנקבע על ידי השמאי לבין מחיר הרכב המופיע במחירון משרד הביטחון.

מענק ביטוח רכב

- נכה הרוכש רכב רפואי לראשונה, זכאי למענק ביטוח רכב מתאריך הרישום המופיע ברישיון הרכב.
- סכום המענק יהיה בהתאם למספר החודשים הנותר מתאריך רישום הרכב ועד לחודש דצמבר של אותה שנה.
- מענק השתתפות בביטוח רכב משולם אחת לשנה, בחודש דצמבר עבור השנה הבאה.

שינוי סכום ההשתתפות בביטוח בעקבות החלפת רכב

- נכה בעל רכב רפואי, ששונתה זכאותו לרכב בנפח מנוע אחר מהרכב הרפואי שהחזיק בו, יהיה זכאי להשתתפות בביטוח על-פי נפח המנוע החדש, וזאת ממועד ההחלפה של הרכב הרפואי.

סכום ההשתתפות בביטוח רכב לנכים מתחת גיל 24 (נכון לאפריל 2017):	סכום ההשתתפות בביטוח רכב לנכים מעל גיל 24 (נכון לאפריל 2017):	נפח הרכב
4,286 ש"ח	2,445 ש"ח	1600 סמ"ק
6,982 ש"ח	3,695 ש"ח	1800 סמ"ק
7,879 ש"ח	4,035 ש"ח	2000 סמ"ק
9,580 ש"ח	5,368 ש"ח	3600 סמ"ק

דמי ניידות לנכים הזכאים לרכב רפואי

דמי הניידות משולמים כדי לסייע לנכים במימון נסיעות לכל מטרה שהיא (עבודה, לימודים, ספורט ועוד), למעט נסיעות לטיפול רפואי בנכות המוכרת. כמו כן הם משולמים לצורך טיפולים ותיקונים של הרכב הרפואי.

לדמי ניידות זכאים גם מי שלא מימשו את זכאותם לרכב, והם ישולמו להם לפי רמה ב'. (ראה טבלה בעמוד 43).

סכום דמי הניידות

הבסיס לחישוב דמי הניידות הוא תשלום אחזקת רכב שירות לעובדי מדינה (500 ק"מ בחודש), והוא מורכב מהוצאות משתנות (מכסת קילומטרים לכל דרגת ניידות) ומהוצאות קבועות, המשתנות מעת לעת על-פי הוראות משרד האוצר.

מי זכאי לדמי ניידות

- נכים הזכאים לרכב רפואי על-פי ההוראות, זכאים לדמי ניידות מיום ישיבת הוועדה הרפואית שבה נקבעו להם אחוזי נכות זמנית או קבועה.
- נכים הזכאים לפי קביעת ועדת חריגים, לרכב רפואי המזכה בדמי ניידות גבוהים יותר מזכאותם הבסיסית, יקבלו את דמי הניידות בהתאם לקביעה של ועדת החריגים.

- דמי הניידות משולמים לנכים הזכאים לרכב רפואי, גם אם אינם מחזיקים ברכב רפואי, וזאת לפי הרמה הנמוכה ביותר.
- נכה המאושפז באופן קבוע, ואין בבעלותו רכב רפואי, אינו זכאי לדמי ניידות.
- נכה אינו זכאי לקבל דמי ניידות, אם הוא מקבל תשלום בעבור החזקת רכב או דמי ניידות מהמוסד לביטוח לאומי בגין פגיעה כלשהי.
- נכה הזכאי לרכב רפואי ומוכר על פוסט טראומה, זכאי לרמת ניידות ב-10. (החל מינואר 2011).

דמי ניידות לנכים שאושר להם "רכב מדינה"

נכה שאושר לו "רכב מדינה" (ראה הסבר בעמוד 36), זכאי לדמי ניידות על-פי שלוש רמות, בהתאם לסוג נכותו ויציאתו לעבודה וללימודים.

קביעת רמת הניידות

נכה אשר נקבעה לו דרגת נכות המזכה בדמי ניידות, יקבל דמי ניידות לפי רמה ב' (בסיסית), וזאת כל עוד לא מימש את זכאותו לרכב רפואי. עם מימוש הזכאות לרכב רפואי, תיבדק שנית רמת הניידות שהוא זכאי לה. אם חל שינוי ברמת הניידות שהנכה זכאי לה, תעודכן רמת הניידות בהתאם לזכאות הנכה.

סכום דמי הניידות לבעלי רכב רפואי (נכון לאפריל 2017)	
סכום בש"ח	רמת הניידות
1,144.5	ב'
1,253.5	ב' + 10%
1,503.88	ג'
2,266.6	ד' + 10%
2,440.96	ד' + 20%
2,644.82	עיוורים ב' + 25%
3,765	רמה 1
4,622	רמה 2
2,090	רמה 3

תקופת הזכאות לדמי ניידות

הזכאות לדמי ניידות מסתיימת ברגע שוועדה רפואית קבעה דרגת נכות נמוכה יותר מזו המזכה ברכב רפואי.

דמי ניידות לנכים שדרגת נכותם ירדה

- נכה שדרגת נכותו ירדה, והוא זכאי לדמי ניידות ברמה נמוכה יותר עקב הירידה - ימשיך לקבל דמי ניידות לפי רמת הניידות שהיה זכאי לה לפני ההפחתה בדרגת הנכות, לתקופה של שלוש שנים וחצי אם הרכב הרפואי בבעלותו. מניין התקופה יחל מתאריך רישום הרכב ברישיון הרכב. נכה פגוע רגליים או נכה פגוע לב

שדרגת נכותו ירדה, אולם היא עולה על 25% בגין פגיעה ברגליים או בלב בלבד - והם בעלי רכב רפואי, ואינם זכאים עוד לרכב זה עקב ההפחתה בדרגת נכותם, ימשיכו לקבל דמי ניידות לתקופה של 42 חודשים אם הרכב הרפואי בבעלותם. תקופה זו תחושב מיום רכישת הרכב הרפואי האחרון.

השתתפות באגרת רישוי לרכב

נכה הזכאי לרכב רפואי זכאי להשתתפות באגרת רכב. סכום ההשתתפות המרבי משתנה בהתאם לדגם היציג שהוא זכאי לו, ובהתאם לתשלום בפועל (הנמוך מבין השניים).

פטור מאגרת רכב וקבלת תו חנייה

נכה פגוע רגל שדרגת נכותו המוכרת 30% ויותר בגין הגפיים התחתונות (רגליים) בלבד, ונכה המוכר בגין פגיעות שונות ודרגת נכותו המוכרת 60% ויותר - עשויים להיות זכאים לפטור מאגרת רכב לפי תקנה 1 לתקנות התעבורה, ולקבלת תו חנייה.

תו חנייה ואישור לקבלת הפטור מאגרת רישוי רכב, יינתנו על-ידי רופא הביטוח הלאומי, בהתאם להנחיות משרד התחבורה.

נכה שאינו עומד בקריטריונים כאמור לעיל, יכול לפנות לוועדה לתווי חנייה במשרד התחבורה ולבקש כי יינתן לו תו חנייה. הפנייה תיעשה **ישירות** למשרד התחבורה.

לימודי נהיגה

- נכה הזכאי לרכב רפואי, והוא כשיר לנהיגה (על-פי אישור המכון לבטיחות בדרכים), ואין ברשותו רישיון נהיגה - זכאי למימון של 60 שיעורי נהיגה ושני מבחני נהיגה (טסט) של משרד התחבורה.
- אגף השיקום רשאי לאשר תוספת של עד 40 שיעורי נהיגה נוספים ועד 3 מבחני נהיגה נוספים, וזאת בניסיונות חריגות.
- נכה פגוע ראש הזכאי לרכב רפואי, המתקשה בלימוד תאוריית הנהיגה - זכאי למימון של עד 5 שיעורי לימוד תאוריה.
- בן משפחה של נכה שאין לו רישיון נהיגה, והוא אושר לשמש כנהג לנכה שאינו נוהג - זכאי למימון של עד 60 שיעורי נהיגה ושני מבחני נהיגה.
- בן משפחה אחד מקרבה ראשונה של נכה בדרגה 100% מיוחדת, זכאי למימון של עד 60 שיעורי נהיגה ושני מבחני נהיגה (גם אם הנכה נוהג).

השתתפות ברכישת טלפון נייד לרכב לנכים קשים

- נכים משותקים, בסוגי הפגיעה פרפליגיה או קוודרופלגיה או קטיעת שתי רגליים, בדרגת נכות 100% מיוחדת - זכאים באופן חד־פעמי למענק השתתפות לרכישת טלפון נייד לרכב, בשיעור 50% מעלות המכשיר (אך לא יותר מ־1,298 ש"ח).
- למימוש ההטבה יש לפנות למחלקת השיקום בסניף, בצירוף חשבונית מס וקבלה.

השתתפות בהוצאות נסיעה לעיוורים

נכה עיוור בדרגת נכות 100% זכאי, נוסף על דמי הניידות הקבועים, להשתתפות בנסיעות לעבודה, ללימודים וכן למקום התנדבותו (אם הוא מתנדב באופן קבוע לפחות שלושה ימים בשבוע).

דיוור

סיוע בדיוור ניתן לנכים כעזרה חלקית וחד־פעמית, וכתוספת לסיוע הניתן על־ידי משרד הבינוי והשיכון, מקורות עצמאיים או כל גורם אחר.

שים לב,

למימוש הזכאות בנושאי דיוור, אתה מתבקש לפנות למחלקת השיקום בסניף המטפל בך, לפני רכישת הנכס.

סיוע בדיוור לנכים בדרגת נכות עד 100%

מענקי דיוור

מענק לרכישת דירה ראשונה או להחלפת דירה יינתן על־פי סוג הפגיעה, דרגת הנכות ומצב הדיוור של הנכה (מחוסר דירה או מחליף דירה). הסיוע הוא חד־פעמי.

מענקי דיור לנכים בש"ח

רכישת דירה - נכה מחוסר דיור הרוכש דירה ראשונה בקומה נמוכה (עד קומה 2 עם מעלית)

דרגת הנכות	סוג הפגיעה	סכום המענק
49%-35%	פגוע גפיים תחתונות	עד 30,551 ש"ח
89%-50%	פגוע גפיים תחתונות	עד 91,746 ש"ח
89%-50%	כל סוגי הפגיעות	עד 61,194 ש"ח
100%-90%	כל סוגי הפגיעות	עד 112,491 ש"ח

החלפת דירה - נכה שהתגורר בדירה שאינה מתאימה למגבלותיו, ומחליף דירה לקומה נמוכה (עד קומה 2 עם מעלית)

מ" 35% ומעלה	פגוע גפיים תחתונות	עד 61,194 ש"ח
מ" 60% ומעלה	פגוע לב או ריאות	עד 61,194 ש"ח
100%-90%	כל סוגי הפגיעות	עד 61,194 ש"ח

הלוואות לסיוע בדיוור

נכים בדרגת נכות 20% ויותר, עשויים להיות זכאים להלוואה למטרת סיוע בדיוור למימוש אחד הצרכים האלה: רכישת דירה ראשונה ("מחוסרי דיוור"), החלפת דירה, סיוע לכיסוי חלקי או מלא של משכנתא בתנאים מעיקים וכן לשיפוצים. כמו כן קיימת זכאות להלוואה ל"סידור ראשוני" למטרת התארגנות ראשונית בדירה.

סכום ההלוואה נקבע לפי מטרת ההלוואה, דרגת הנכות, סכום ההוצאה בפועל ובהתאם לסכומים הנקבעים על-ידי משרד הביטחון. לבדיקת הזכאות יש לפנות למחלקת השיקום בסניף הקרוב למקום המגורים.

סכומי הלוואות לדיוור ו/או לסידור ראשוני (מעודכן לאפריל 2017)			
סך הכול לרכישת דירה בש"ח	סכום הסיוע "ל"סידור ראשוני" בש"ח	סכום ההלוואה לרכישת דירה בש"ח (להחלפת דירה - מחצית מהסכום)	דרגת הנכות
57,140	7,400	49,740 (24,870 - להחלפת דירה)	29%-20%
86,840	7,400	79,440 (39,720 - להחלפת דירה)	39%-30%
116,560	7,400	*109,160 (*54,580 - החלפת דירה)	*34%-30% (רגליים בלבד)
165,345	15,945	149,400 (74,700 - להחלפת דירה)	49%-40%
240,310	19,590	220,720 (110,360 - להחלפת דירה)	69%-50%
270,765	23,775	246,990 (123,495 - להחלפת דירה)	99%-70%
355,940	34,300 (לרבות לנכים + 100% מיוחדת)	321,640 (160,820 - להחלפת דירה)	100%
57,135 עבור שיפוצים בדירה (הסכום כולל סידור ראשון)			100%-20%

* ההלוואות מיועדות לנכים פגועי רגליים, בדרגת נכות 30%-34%, שרכשו/החליפו דירה בקומה נמוכה לאחר 1.1.2002, על-פי המועד המופיע בחוזה הרכישה.

סיוע בדיוור לנכים קשים בדרגת נכות 100% מיוחדת

למימוש ההטבות אתה מתבקש לפנות למחלקת השיקום, בסניף הסמון למקום המגורים.

מענק לרכישת דירה

נכים בדרגת נכות 100% מיוחדת, בסוגי הפגיעה האלה: פרפליגיה, קטועי שתי רגליים או שתי ידיים, עיוורון, כוויות ופגיעות ראש, שהם מחוסרי דיוור או מתגוררים בדירות שאינן מתאימות למגבלותיהם - זכאים למענק חד-פעמי לרכישת דירה או לבניית בית.

לבירור הזכאות ותהליך הרכישה יש לפנות למחלקת השיקום, בטרם נעשתה כל התחייבות בנושא.

החזר דמי חכירה

נכים בדרגת נכות 100% מיוחדת, המחזיקים בדירה בתנאי חכירה ממינהל מקרקעי ישראל, זכאים **להחזר דמי החכירה במלואם**. ההחזר יינתן עבור שנת התקציב השוטפת (לא יינתן החזר עבור שנים קודמות).

החזר דמי היוון

נכים בדרגת נכות +100% מיוחדת, שהם משותקים או קטועי שתי רגליים - זכאים **להחזר מלא** של דמי היוון למינהל מקרקעי ישראל, עבור המגרש שעליו הוקם ביתם.

התקנת שער חשמלי

נכים בדרגת נכות 100% מיוחדת, בכל סוגי הפגיעה פרפליגיה או קטועי שתי רגליים, שאין להם דירה, והם בונים בית או רוכשים לראשונה בית צמוד קרקע - זכאים להשתתפות חד-פעמית בהתקנת שער חשמלי לביתם.

שיעור המענק - 75% מהעלות (אך לא יותר מ-5,938 ש"ח).

מותנה בהצגת חשבונית מס וקבלה מקורית.

מענק אחזקת בית

נכים בדרגת נכות 100% מיוחדת, בסוגי הפגיעות האלה: פרפליגיה, קטועי שתי רגליים או שתי ידיים, עיוורון, כוויות ופגיעת ראש, המתגוררים שנתיים ויותר בדירה או בבית בבעלותם או בשכירות - זכאים למענק שנתי לאחזקת בית.

המענק משולם לאחר שנתיים מיום הכניסה לדירה, בתגמול חודש יולי.

סכום המענק תלוי בסוג הפגיעה ובסוג הדירה.

שכר דירה בשכירות פרטית

סיוע במימון שכר דירה הוא פתרון ביניים המוגבל בזמן ונועד לאפשר לזכאי שנוכחו 50% ומעלה, שהות למציאת פתרון קבע לדיו. תקופת הסיוע ושיעור הסיוע נקבעים על-פי הקריטריונים המפורטים בהוראות אגף השיקום של משרד הביטחון. לבדיקת הזכאות ולהגשת בקשה יש לפנות למחלקת השיקום בסניף הסמוך למקום המגורים.

התאמת דירה למגבלותיו של הנכה מטעמים רפואיים

- נכה הזקוק להתאמת הדירה שבבעלותו למגבלות הנכות שהוכרה לו עקב פגיעת האיבה, זכאי למענק חד-פעמי בהתאם לגובה נכותו ולצרכיו (עד לסכום מרבי של 27,939 ש"ח).
- הסיוע יינתן בהתאם לחוות דעת של רופא הביטוח הלאומי, המאשר את הקשר לנכות המוכרת, ועל-פי חוות דעת של מרפא בעיסוק, המאשר ומפרט את ההתאמות הדרושות לביצוע בדירה.

פטורים והנחות מרשויות אחרות בעת רכישת דירה

למימוש זכאות זו יש לפנות למחלקת נפגעי פעולות איבה בסניף הסמוך למקום המגורים, לקבלת אישור והפנייה למשרדים המתאימים.

● הנחה במס רכישה על דירת מגורים

נכה שדרגת נכותו 19% ויותר לצמיתות, ישלם מס רכישה על דירה למגורים בשיעור של 0.5% בלבד משווייה. הטבה זו ניתנת פעמיים בלבד, לנכה ולבת זוגו.

● פטור מוגבל מאגרת רישום משכנתא בלשכת רישום מקרקעין

ניתן לנכה שדרגת נכותו 20% ומעלה (למי שהוכר כנפגע עד 1.1.96, אם דרגת נכותו 10% ומעלה) ולבת זוגו.

● פטור מתשלום דמי הסכמה להעברת מקרקעין

ניתן לנכה שדרגת נכותו 50% ויותר לצמיתות, המחזיק בדירה בתנאי חכירה מרשות מקרקעי ישראל, ומתגורר בה דרך קבע.

הנחה בארנונה

נכים בדרגת נכות 10% ויותר (לרבות נכים בדרגת נכות 10%-19% שקיבלו מענק חד-פעמי) זכאים להנחה במסים העירוניים (ארנונה).

את גובה ההנחה קובעות הרשויות המקומיות.

ההנחה תינתן על-פי רשימת זכאים שהמוסד לביטוח לאומי מעביר לרשויות המקומיות אחת לשנה. עד שתוסדר ההנחה באמצעות רשימת הזכאים, ניתן לקבל אישור חד-פעמי במחלקת נפגעי פעולות איבה בסניף הסמוך למקום המגורים.

מי שדרגת נכותו 100% מיוחדת זכאי להחזר נוסף של 40% על תשלומי הארנונה ששילם לאחר ההנחה (רק עבור שנת המס השוטפת).

לקבלת ההחזר יש לפנות למחלקת השיקום בסניף הקרוב למקום מגוריך, בצירוף אישור על התשלום (לאחר ההנחה), או לשלוח את המכתב ישירות לסניף באתר הביטוח הלאומי/משלוח מסמכים.

הטבות בנושאים ביתיים

מענק שנתי לרכישת ציוד ביתי

נכים בדרגת נכות 20% ויותר, זכאים למענק שנתי לרכישת ציוד ביתי, שישולם אוטומטית פעם בשנה בתגמול חודש מרס.

סכום המענק 703 ש"ח.

לנכים פגועי יד או רגל בדרגת נכות 80% ויותר - סכום המענק 1,014 ש"ח.

מענק חימום

נכים בדרגות נכות 50% ויותר, זכאים למענק שנתי לחימום דירתם. המענק ישולם אוטומטית פעם בשנה בתגמול חודש נובמבר. הזכאות למענק נקבעת בהתאם למקום המגורים של הנכה (אזורים קרים), ובהתאם לדרגת הנכות ולסוג הפגיעה.

מי זכאי למענק:

1. בעלי דרגת נכות 100% מיוחדת, בכל סוגי הפגיעה.
  2. פגועי יד ורגל, בדרגת נכות 50% ויותר על כל איבר בנפרד, בגין אובדן תפקוד מוחלט על סעיף אחד (ולא צירוף מספר הפגיעות באותו איבר).
  3. בעלי דרגת נכות 80%-99% עקב פגיעה בעמוד שדרה, גב או כוויות.
  4. בעלי דרגת נכות כוללת 50% ויותר, על לב.
  5. בעלי דרגת נכות מוכרת 50% ויותר, עקב אפילפסיה או המיפלגיה.
  6. פגועי קוודרופלגיה בדרגה 100% ומעלה.
- נכים המתגוררים באזורי ירושלים והגליל**, אשר דרגת נכותם כמפורט בסעיפים 1, 2, 4 ו-6 לעיל, זכאים לתוספת תשלום.

סכומי המענק: מ-975 ש"ח עד 8,826 ש"ח, בהתאם לדרגת הנכות ולמקום המגורים.

שים לב!

נכה כרוני המאושפז בבית חולים או במוסד טיפולי אחר, אינו זכאי למענק חימום.

מענק קירור

נכים שדרגת נכותם כמפורט להלן, זכאים למענק שנתי לקירור דירתם:

1. נכים בדרגת נכות 50%-100% בכל סוגי הפגיעה, המתגוררים באזורים חמים (לפי הגדרת השירות המטאורולוגי).
  2. נכים בעלי דרגת נכות 100%, עקב אי־ספיקת כליות כרונית, ללא תלות באזור המגורים.
  3. פגועי כוויית בדרגת נכות 30% או יותר, ללא תלות באזור המגורים.
  4. בעלי דרגת נכות +100% מיוחדת (למעט קוודרופלגיה), ללא תלות באזור המגורים.
  5. פגועי יד ורגל, בדרגת נכות 50% לפחות על כל איבר בנפרד, בגין אובדן תפקוד מוחלט על סעיף אחד, ולא צירוף מספר הפגיעות באותו איבר, ללא תלות באזור המגורים.
  6. נכים עם פגיעת קוודרופלגיה, בדרגת נכות 100% מיוחדת.
  7. נכים הזכאים למימון מזגן מסיבות רפואיות.
- תקופת הזכאות למענק קירור היא מ־15 במאי עד 15 בספטמבר. המענק משולם באופן אוטומטי, פעם בשנה בתגמול חודש מאי.

סכומי המענק: מ-528 ש"ח עד 3,539 ש"ח, בהתאם לדרגת הנכות ולמקום המגורים.

מענק לאחזקת מעלית

נכים עם סוגי הפגיעה פרפלגיה בדרגת נכות 80% ויותר, או המיפלגיה בדרגת נכות 60% ויותר המתגוררים בבית עם מעלית - זכאים למענק שנתי לאחזקת מעלית.

המענק משולם באופן אוטומטי עם תגמול חודש מאי.

השתתפות בביטוח שנתי למעלית

נכים בדרגת 100% מיוחדת, בסוגי הפגיעה פרפלגיה וקוודרופלגיה, המרותקים לכיסא גלגלים ונאלצים להתקין בביתם מעלית (או קנו בית שקיימת בו מעלית) - זכאים להשתתפות בשיעור 75% מעלות הביטוח השנתי למעלית (אך לא יותר מ־5,938 ש"ח בשנה).

התקנת המעלית תיעשה בתיאום עם פקיד השיקום בסניף הסמוך למקום המגורים.
למימוש ההטבה יש לפנות למחלקת השיקום ולהציג חשבונית מס וקבלה.

השתתפות ברכישת מכשירי חשמל ביתיים

נכה בדרגת נכות 10%-19% המקבל תגמול חודשי, זכאי **באופן חד־פעמי** להשתתפות ברכישת ארבעה מכשירי חשמל ביתיים: מקרר, טלוויזיה, מכונת כביסה ותנור בישול ואפייה, אם הוא עונה על התנאים האלה:

1. הוא לא היה נשוי (היה רווק, גרוש או אלמן) ביום שנקבעה דרגת נכותו.
2. הוא התחתן לראשונה לאחר 1.4.1987, או שהוא הורה יחיד לילד עד גיל 21 המתגורר עמו דרך קבע.

בקשות לקבלת ההחזר יש להגיש למחלקת נפגעי פעולות איבה בסניף, בתוך שנה מיום רכישת המוצר, בצירוף חשבונית מס וקבלה מקורית, צילום תעודת זהות המעידה על המצב המשפחתי ותצהיר על כך שהילד מתגורר עמו דרך קבע.

סכומי המענק: מקרר - 1,605 ש"ח, מכונת כביסה - 885 ש"ח, טלוויזיה - 1,024 ש"ח, תנור בישול - 1,092 ש"ח.

הטבות בנושאים רפואיים

סידור במוסד סיעודי

נכים זכאים לסידור במוסד סיעודי, כאשר יש גורמים סביבתיים, משפחתיים או סוציאליים שאינם מאפשרים את המשך שהותם בבית, ואם הם עונים על התנאים האלה:

1. הצורך במוסד סיעודי נובע מהנכות המוכרת.
2. הם בעלי דרגת נכות 50% לפחות, על מגבלה בתפקודי היציבה וההליכה.
3. הם בעלי דרגת נכות 100% ומעלה, שחלו במחלה כלשהי שאינה קשורה לנכותם המוכרת.

בקשות לסידור במוסד סיעודי יש להפנות למחלקת נפגעי פעולות איבה בסניף הסמוך למקום המגורים, והן ייבדקו בשיתוף עם מחלקת השיקום בסניף.

מימון יציאה לחמי מרפא

מימון יציאה לחמי מרפא ניתן לנכים בסוגי פגיעה שונים, לפי חומרת פגיעתם ודרגת נכותם, על-פי החלטת רופא המוסד לביטוח לאומי. אגף נפגעי פעולות איבה יודיע לנכה על זכאותו לחמי מרפא.

לקבלת ההטבה יש לפנות לחברת "השטיח המעופף",

בימים א-ה, בין השעות 09:00-16:00

טלפון: 03-5130222, 03-5130201

פקס: 03-5156590

מייל: malie@flying.co.il

עזרה בתפקוד יום-יומי

מלווה לנכה

נכה במצב רפואי מיוחד הזקוק למלווה צמוד עקב נכותו, יופנה על-ידי רופא הסניף ועובד השיקום למרכז הערכה לקביעת זכאותו ללווי.

כלב נחייה לעיוורים

עיוור בשתי עיניו, בדרגת נכות 100%, זכאי לקבל כלב נחייה. למימוש הזכאות יש לפנות למחלקת השיקום בסניף הסמוך למקום המגורים.

דמי הקראה לעיוור

עיוור בדרגת נכות 100% מיוחדת, שעובד או לומד, זכאי למימון 100 שעות הקראה בחודש, לפי תעריף של 21 ש"ח לשעה. התשלום יינתן גם לנכה עיוור שעבד ופרש לגמלאות. למימוש הזכאות יש לפנות למחלקת השיקום בסניף הקרוב למקום המגורים.

מימון מלווה ואש"ל לנכים קשים הנוסעים לחו"ל

- **נכה בדרגת נכות 100% מיוחדת, שסובל מהפגיעות שמפורטות בטבלה שלהלן, זכאי לקבל פעם ב-3 שנים, החזר עבור הוצאות נסיעה פרטית לחוץ לארץ. התשלום מחושב על בסיס דולרי, אך משולם בשקלים.**
למימוש ההטבות יש לפנות למחלקת השיקום בסניף המטפל.

החזר עבור הוצאות נסיעה לחו"ל	
שיעור התשלום (בדולרים)	סוג הפגיעה
2,500	קוודרופלגיה
2,300	עיוורון
1,800	פרפלגיה או קטוע שתי רגליים
1,500	קטוע שתי ידיים או פגוע ראש
1,800-1,500 (על-פי החלטת רופא)	פגוע כוונות (צלקות)

לבקשה יש לצרף את המסמכים האלה:

- שובר מכרטיס הטיסה של הזכאי (בסוגי הפגיעה קוודרופלגיה או עיוורון יש לצרף שני שוברים, אחד על שם הזכאי ואחר על שם המלווה).
- קבלה מקורית ממשד הנסיעות על רכישת הכרטיסים - על שם הזכאי בלבד.

- **נכה בדרגת נכות 100% מיוחדת הנשלח מטעם מקום עבודתו לחו"ל, זכאי** פעם בשנה להשתתפות במימון הוצאות המלווה בנסיעה זו.

לבקשה יש לצרף את המסמכים האלה:

- מכתב ממקום העבודה המאשר כי הזכאי נשלח מטעמו.
- שוברי כרטיסי הטיסה של הזכאי ושל המלווה.
- קבלות מקוריות מחברת הנסיעות על רכישת הכרטיסים - על שם הזכאי בלבד.
- קבלות על שהייה בבתי מלון, על נסיעות משדה התעופה לבית המלון וחזרה לשדה התעופה (בתקופת השהייה) ועל תשלום ביטוח רפואי למלווה.

ציוד רפואי ושיקומי

ציוד עזר וציוד ביתי מיוחד

נכים מפעולות איבה, זכאים לציוד עזר ולציוד ביתי מיוחד הדרוש להם עקב נכותם. לבדיקה ולמימוש הזכאות יש לפנות למחלקת השיקום בסניף הסמוך למקום המגורים.

ציוד למשותקים ועיוורים

משותקים ועיוורים זכאים, בתנאים מסוימים, למענק מוגדל וחד-פעמי כמפורט להלן:

ציוד למשותקים

נכה משותק בשתי רגליו, עם סוגי הפגיעה פרפליגיה או קוודרופליגיה, בדרגת נכות 100% מיוחדת, זכאי למענק חד-פעמי ולמענקים שנתיים לרכישת ציוד ביתי ולתיקונו, וזאת נוסף על ציוד העזר הרפואי הדרוש עקב הנכות.

הציוד הביתי כולל: מכשירים לחימום הבית ולקירורו, מקרר, מכונת כביסה, מייבש כביסה, תנור בישול, אינטרקום, רשם-קול מנהלים ומיטה חשמלית.

נכה שלא קיבל בעבר סיוע לרכישת ציוד ביתי, זכאי גם למענק חד-פעמי ראשוני.

ציוד לעיוורים

עיוור בשתי עיניו, בדרגת נכות 100% מיוחדת, זכאי למענק חד-פעמי ולמענקים שנתיים לרכישת ציוד ביתי ולתיקונו, וזאת נוסף על הסיוע במימון אביזרי עזר, כגון מקל נחייה מתקפל, מכונת ברייל ורשם-קול נייד.

הציוד הביתי כולל: מקרר, מכונת כביסה, מכשירים לחימום הבית ולקירורו, מערכת סטראופונית ומכונת גילוח.

נכה שלא קיבל בעבר סיוע לרכישת ציוד ביתי, זכאי גם למענק חד-פעמי ראשוני.

מענק שנתי לביגוד

למענק שנתי לביגוד זכאים נכים המרכיבים תותבת, מכשיר אורתופדי ארון או חגורה אורתופדית קבועה, וכן נכים עם סוגי הפגיעה האלה: פרפליגיה, קוודרופליגיה בדרגת נכות 100% מיוחדת, קטועי שתי רגליים, קטועי שתי ידיים בדרגת נכות 100% מיוחדת, עיוורים בדרגת נכות 100% מיוחדת, ונכים עם פגיעה ביד וברגל אשר דרגת נכותם על כל איבר בנפרד היא 50%.

שיעור המענק נקבע על-פי דרגת הנכות וסוג הפגיעה, והוא משולם אוטומטית עם תגמול חודש יוני.

סכום המענק: מ-1,589 ש"ח עד 4,810 ש"ח.

מענק שנתי לנעליים

מענק נעליים מורכב משלוש רמות התלויות בדרגת הנכות, בסוג הפגיעה ואם יש לנכה רכב רפואי או לא. המענק מותנה באישור רופאי המוסד לביטוח לאומי.

למענק זכאים נכים עם סוגי הפגיעה האלה: פגועי רגליים, עיוורון, פרפלגיה, קוודרופלגיה, המיפלגיה, טרשת נפוצה, מחלת שרירים, מחלת פרקים ועמוד שדרה, וכן נכים המוכרים עקב מחלת הסכרת בשיעור של 65% לפחות (עם המלצה מקצועית).

הזכאות היא לזוג נעליים אחד לשנה. כמו כן מי שזכאי לנעליים לפי מידה, יקבל נעליים אורתופדיות על-פי הזמנה.

המענק משולם בתגמול חודש יולי.

סכום המענק: מ-781 ש"ח עד 1,560 ש"ח.

מענק לציווד משתחק

למענק לציווד לשימוש אישי יום-יומי, הכולל כלי מיטה ובגדים תחתונים, זכאי נכה המוכר עקב אי-שליטה בסוגרים.

רמת המענק תיקבע על-ידי רופא המוסד בהתאם לדרגת הנכות.

המענק משולם בתגמול חודש יולי.

סכום המענק: 908 ש"ח למי שנקבעה רמה 1.

1,818 ש"ח למי שנקבעה רמה 2.

ציווד רפואי מיוחד לנפגעים קשים

נכה שפגיעתו הוכרה כפגיעה קשה על-פי המבחנים הקבועים בתקנות, זכאי לציווד רפואי מיוחד, כגון כיסא גלגלים, מיטה ומנוף.

פגיעות קשות הן, בין היתר: פגועי/קטועי ידיים ורגליים (אחת או שתיים), כוויות נרחבות של 80% או יותר, פגיעת ראש בדרגת נכות של 100% וכדומה.

למימוש הזכאות יש לפנות אל מחלקת נפגעי פעולות איבה בסניף הסמוך למקום המגורים.

מענק הבראה שנתי

הזכאות למענק הבראה שנתי נקבעת על-פי דרגת הנכות, סוג הפגיעה וקריטריונים נוספים כמפורט להלן.
 הבסיס לחישוב המענק הוא שווי יום הבראה הניתן לעובדי מדינה (421 ש"ח ליום, נכון לאפריל 2017):

מענק הבראה שנתי על-פי דרגת הנכות

ימי הבראה	דרגת הנכות
3 ימי הבראה	30% - 39%
5 ימי הבראה	40% - 49%
11 ימי הבראה	50% - 99%

ימי הבראה	מקרים מיוחדים
7 ימי הבראה	נכה בדרגת נכות 10% עד 49%, המתקיים מתגמול מיוחד במשך שנה רצופה לפחות
8 ימי הבראה	דרגת נכות מוכרת 30% עד 49% ודרגת נכות כוללת 50% ויותר
11 ימי הבראה	דרגת נכות כוללת 40% ויותר על פגיעת לב

ימי הבראה	נכים בדרגת נכות כמפורט להלן זכאים לימי הבראה גם למלווה
11 ימי הבראה (לנכה ולאדם המלווה אותו)	100%
14 ימי הבראה	100% בסוגי הפגיעה: פרפלגיה, המיפלגיה, קוודרופלגיה, עיוורון או פגיעה בשתי הידיים
14 ימי הבראה	100% מיוחדת בכל סוגי הפגיעה
14 ימי הבראה	50% לפחות על רגל ועל יד (כל איבר בנפרד), בגין אובדן תפקוד מוחלט על סעיף פגיעה אחד (ולא על צירוף מספר פגיעות באותו איבר)

נכים כמפורט להלן זכאים ל-7 ימי הבראה נוספים להם ולמלווה
עיוור בן 50 שנה ויותר בדרגת נכות 100% ויותר
נכים בדרגת נכות 100% מיוחדת בסוגי הפגיעה האלה: משותקים בשתי הרגליים (פרפלגיה, טריפלגיה, קוודרופלגיה), קטועי שתי רגליים, קטועי שתי ידיים וקטועי רגל אחת הפגועים ברגל שנייה

שים לב!
נכה כרוני המאושפז בבית חולים או במוסד טיפולי אחר אינו זכאי למענק הבראה.

המענק משולם מדי שנה עם תגמול חודש יוני.

מענק להחזר מס הכנסה

נכים בדרגת נכות 20%-89% או בדרגת נכות 90%-99% על פגיעה אחת, זכאים להחזר חלקי של מס הכנסה עבור שנת השומה האחרונה. המענק ישולם לאחר שהנכה יוכיח שהוא עובד וממשכורתו מנוכה מס הכנסה.

סכום המענק נקבע בהתאם לדרגת הנכות מ-242 ש"ח עד 2,307 ש"ח.

נכים שאינם עובדים, ונכים בדרגת נכות עד 19% שקיבלו מענק חד-פעמי, אינם זכאים להטבה זו.

מענק לרגל נישואים או כניסה לדירה

- נכה בדרגת נכות 10% ויותר המקבל תגמול חודשי, שהתחתן או חי עם בת זוג (ידועה בציבור) - זכאי למענק נישואים, ובתנאי שלא היה נשוי (היה רווק, גרוש או אלמן) לפני שהוגדר לראשונה כנכה.

- המענק הוא חד-פעמי וסכומו נקבע בהתאם לדרגת הנכות של הנכה.

סכום המענק: מ-2,065 ש"ח עד 39,172 ש"ח, נכון לאפריל 2017.

- נכה בדרגת נכות 100% מיוחדת, זכאי למענק מיוחד עם נישואיו או עם כניסתו לראשונה לדירה (מענק לסידור ראשון). אם לא נישא אך נכנס לדיור עצמאי, יקבל 70% מהמענק עם כניסתו לדירה ואת 30% הנותרים יקבל עם נישואיו.

את הבקשה לשני המענקים יש להגיש למחלקת השיקום בסניף הסמוך למקום המגורים, בתוך שנה מהשינוי במעמד האישי, ובצירוף המסמכים המתאימים (תעודת נישואין/הסכם משפטי לחיים משותפים, חוזה שכירת דירה ועוד).

מימון הוצאות מעון/צהרון/פנימייה לילדי נכים פגועי נפש או ראש

- נכה בדרגת נכות 10% ויותר, הסובל מפגיעת ראש או נפש ומקבל תגמול חודשי, ויש המלצה מקצועית שיש צורך בהוצאת ילדו למעון או לצהרון בשל הפגיעה - זכאי לסיוע למימון מעון או צהרון, עבור ילדים עד גיל 6 או עד סיום גן חובה. הסיוע יהיה בגובה ההוצאה בפועל ועד לסכום מרבי בסך 3,006 ש"ח, בניכוי השתתפות עצמית של הנכה בסך 361 ש"ח.

- נכה פגוע נפש או פגוע ראש, המתקיים מתגמול מיוחד או מתגמול נצרך, ויש חוות דעת מקצועית הממליצה על הוצאת ילדו לפנימייה, עקב מצבו הרפואי-זכאי לסיוע במימון הפנימייה.

לבדיקת הזכאות לסיוע זה יש לפנות לעובד השיקום המטפל בסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום המגורים.

השתתפות בהוצאות קייטנה וצהרון לילדי נכים

נכים בדרגת נכות 30% ומעלה, עקב פוסט-טראומה - זכאים לקבל סיוע בהוצאות קייטנה וצהרון לילדיהם. לקבלת הסיוע יש לפנות לעובד השיקום המטפל בסניף הקרוב למקום המגורים, בצירוף חוות דעת מהפסיכיאטר/הפסיכולוג המטפל, אישור הרשמה לקייטנה או לצהרון וקבלה מקורית.

סכומי ההשתתפות בקייטנה:

עבור כל ילד עד כיתה י"ב בחופשות בית הספר, סכום ההשתתפות השנתית המרבי - 1,423 ש"ח לכל ילד.

סכומי ההשתתפות בצהרון:

עבור ילדים בכיתות א'-ד', כאשר יש צורך בשהיית הילדים מחוץ לבית בשל מצבו הנפשי של ההורה. סכום ההשתתפות החודשית המרבי - 338 ש"ח לכל ילד.

מענק לימודים לילדי נכים הלומדים במוסד להשכלה גבוהה

נכה בדרגת נכות 10% ויותר המקבל תגמול חודשי, זכאי להשתתפות במימון של לימודי ילדיו עד גיל 30, בתנאי שהוא המפרנס היחידי או העיקרי שלהם.

תנאי הזכאות

למענק זכאי מי שילדיו לומדים כסטודנטים מן המניין במוסד להשכלה גבוהה לתואר ראשון, או בסמינר למורים, או בבית ספר טכנולוגי להנדסאים/טכנאים או בבית ספר לאחיות.

למענק זכאים גם ילדי נכה שנפטר, כל עוד בת זוגו של הנפטר מקבלת תגמולים, ובתנאי שהילדים החלו את לימודיהם לפני פטירת הנכה.

אופן התשלום

המענק משולם עבור שנת הלימודים השוטפת, לאחר חודש מרס בכל שנה, לתקופה של עד שלוש שנים. (אם קבלת התואר מותנית בארבע שנות לימוד, הזכאות תהיה לארבע שנים).

שיעור המענק

40% משכר הלימוד ששולם בפועל (לאחר ניכוי מלגות, הנחות וכדומה), אך לא יותר מ-40% משכר הלימוד המרבי שנקבע על ידי המועצה להשכלה גבוהה.

הגשת הבקשה

את הבקשה למענק יש להגיש על גבי טופס: "בקשה למענק השתתפות במימון לימודים לילדי נכי פעולת איבה במוסדות על-תיכוניים", לאגף השיקום במשרד הראשי, שד' וייצמן 13 ירושלים, בסיום הסמסטר הראשון ללימודים (ולא לפני כן), אך לא לאחר חודש דצמבר של שנת הלימודים. בקשה שתוגש לאחר מועד זה לא תכובד.

השתתפות בחשבון הטלפון ובהתקנת מכשיר טלפון

נכה בדרגת נכות 10% ויותר המקבל תגמול חודשי, זכאי להשתתפות בחשבון הטלפון, לפי המפורט בטבלה להלן:

מספר פעימות מונה בחודש	דרגת נכות וסוג פגיעה
25	10% - 79%
60	80% - 100%
150	פגוע גפיים או פגוע המיפלגיה בדרגת נכות 100%
250	100% מיוחדת בכל סוגי הפגיעה
1,500	עיוור בדרגת נכות 100% מיוחדת

נוסף על כך, זכאי הנכה להשתתפות חד-פעמית בשיעור של 50% מדמי השימוש בטלפון ומדמי התקנת מכשיר או העתקתו.

ההשתתפות בחשבון הטלפון משולמת עם התגמול החודשי.

להחזר דמי ההתקנה יש לפנות לאגף נפגעי פעולות איבה, המשרד הראשי, שד' וייצמן 13 ירושלים, בצירוף קבלה מקורית מהחברה המתקינה.

השתתפות בתשלום ביטוח בריאות ממלכתי

נכה בדרגת נכות 100% מיוחדת, שהוא עובד או מקבל פנסיה, ואינו מקבל קצבת זקנה מהמוסד לביטוח לאומי, זכאי להשתתפות בגובה 75% מדמי ביטוח בריאות ממלכתי.

למימוש ההטבה יש לפנות מדי שנה, לאגף השיקום במשרד הראשי, שד' וייצמן 13 ירושלים, בצירוף תלוש שכר/פנסיה של חודש אפריל באותה שנה.

הנחה בדמי נסיעה ברכבת

נכה בדרגת נכות 20% ויותר (או בדרגה 10%-19% אם הוא מקבל תגמול חודשי) זכאי ל-10% הנחה מדמי נסיעה ברכבת. ההנחה תינתן בקופת הרכבת עם הצגת תעודת נכה ותעודת זהות.

הטבות לנכים המתקיימים מתגמולים מיוחדים

מענק נישואים

נכים המתקיימים מתגמולים מיוחדים בלבד (נצרך, תגמול מיוחד) זכאים למענק בסך 5,000 ש"ח לרגל נישואי ילדיהם.

לקבלת המענק יש לפנות למחלקת השיקום בסניף הקרוב למקום המגורים, בתוך שנה מיום הנישואים, בצירוף אישור נישואים.

מענק בר/בת מצווה

נכים המתקיימים מתגמולים מיוחדים בלבד (נצרך, תגמול מיוחד) זכאים למענק בר/בת מצווה עם הגיע ילדיהם לגיל מצווה. סכום המענק - 3,000 ש"ח, והוא ישולם אוטומטית באמצעות אגף השיקום.

מענק חג

נכים המתקיימים במשך שנה לפחות מתגמולים מיוחדים או מתגמולים למחוסרי פרנסה בלבד, זכאים למענק חג, שישולם להם אוטומטית פעמיים בשנה בתגמולי חודש מרס ואוגוסט.

הזכאות נקבעת על-פי הנתונים בחודש תשלום ההטבה.

סכום המענק: 309 ש"ח - לנכה רווק או נשוי ללא ילדים.

620 ש"ח - לנכה עם ילד אחד ויותר.

טיפול שיניים

- **נכה המתקיים מתגמולים מיוחדים בלבד (נצרך, תגמול מיוחד),** עשוי להיות זכאי להשתתפות בטיפול שיניים בגובה 75% מכל הוצאה שמעל 500 ש"ח, ועד למקסימום של 30,000 ש"ח.
הזכאות תיבחן אחת לחמש שנים, בהתאם להצגת תכנית טיפול שתיבדק על-ידי מומחה, שיבחן את עלותה ואת סבירותה.
- **נכה המתקיים מתגמול מיוחד למתבגר,** זכאי לסיוע חריג בטיפול שיניים עד למקסימום של 5,000 ש"ח, אך לא יותר מ-50% מההוצאה בפועל.
לבדיקת הזכאות יש לפנות למחלקת השיקום בסניף הקרוב למקום המגורים.

נכה בדרגת נכות 20% ויותר לצמיתות (נכה המוכר לפני 1.1.96 ומקבל תגמול חודשי - אם דרגת נכותו 10%-19%), שאין לו מקצוע, או שהוא זקוק להסבה מקצועית עקב נכותו, או שהפסיד מקום עבודה עקב נכותו - זכאי לקבל סיוע לשיקומו, וזאת באחד מ-3 המסלולים האלה:

1. הכשרה מקצועית והשכלה גבוהה

2. שיקום כלכלי בעסק עצמאי

3. השמה בעבודה

עובד השיקום בסניף יסייע לפונה במתן מידע על זכויותיו ובבחירת מסלול השיקום. תכנית השיקום תותאם לכישוריו של הזכאי, יכולותיו ושאיפותיו ועל-פי האפשרויות הקיימות בשוק העבודה.

הכשרה מקצועית והשכלה גבוהה

נכה בדרגת נכות 10% ויותר לצמיתות, המקבל תגמול חודשי - זכאי למימון של אבחון מקצועי ולמימון של לימודים לרכישת מקצוע, אם הוא עונה על אחד משלושת התנאים האלה:

1. הוא חסר מקצוע.

2. הוא נדרש להסב את מקצועו בגין פגיעתו המוכרת.

3. הוא זקוק להשתלמות מקצועית כתנאי להשתלבות במקום עבודתו ולהמשך העסקתו.

את הבקשה יש להגיש למחלקת שיקום בסניף, בתוך חמש שנים מהיום שבו הוכרה הנכות לצמיתות.

ההחלטה לאשר לימודים גבוהים ומקצועיים לנכה היא בסמכות ועדת השיקום בסניף הביטוח הלאומי הקרוב למקום מגוריו.

החלטות בדבר תכנית שיקום דורשות תהליך של בחינת הזכאות וההתאמה, ולכן מומלץ להגיש בקשה מוקדם ככל האפשר.

התחום או המקצוע שייבחרו חייבים להתאים לכישוריו של הנכה וליכולתו התפקודית, וכן לאפשרויות התעסוקה במשק.

הסיוע מאושר רק לתלמידים מן המניין במוסדות מוכרים הנמצאים בפיקוח ממשלתי או ציבורי בארץ (כגון המועצה להשכלה גבוהה בנוגע ללימודים אקדמיים, ומשרד העבודה והרווחה בנוגע להכשרה מקצועית).

הסיוע כולל גם לימודי הכנה לתעודת בגרות או לימודים במכינה קדם-אקדמית, אם לימודים אלה הכרחיים לביצועה של תכנית השיקום המתאימה.

שים לב!

לא יאושר מימון לנרשמים לתכנית לימודים במוסדות שאינם מוכרים ושאינם נמצאים בפיקוח ממשלתי או ציבורי.

ההתאמה של תכנית השיקום לנכה נבדקת מדי שנה, בהתאם להישגיו בלימודים. על הנכה להגיש מדי שנה אישורים על הישגים בלימודים.

השתתפות בשכר לימוד

גובה ההשתתפות בשכר הלימוד או ההכשרה המקצועית יהיה כנהוג במוסד שבו אושרו הלימודים, אולם לא מעבר לשכר הלימוד שנקבע על ידי המועצה להשכלה גבוהה באותה שנה: 10,137 ש"ח נכון לשנת הלימודים תשע"ז, ללומדים במוסדות מתוקצבים ועד 22,650 ש"ח ללומדים במוסדות שאינם מתוקצבים.

תקופת המימון

תקופת המימון היא בהתאם למשך הלימודים ולדרגת הנכות שנקבעה לנכה, כמפורט להלן:

- **נכה עם דרגת נכות 19% ויותר** - מימון כל התקופה המקובלת במוסד שבו הנכה לומד, המאפשרת לו לקבל תואר מקצועי או אקדמי או להתחיל לעבוד בתחום לימודיו.
- **נכה עם דרגת נכות 10%-18%** (לנכים המקבלים תגמול חודשי): עד שנתיים - מימון כל התקופה המקובלת. מעל שנתיים - מימון מחצית מתקופת הלימודים, אך לא פחות משנתיים.

דמי מחיה

נכה עשוי להיות זכאי לתשלום דמי מחיה בזמן הלימודים, אם הוא לומד 20 שעות שבועיות לפחות, ובהתאם לתנאים המוגדרים בחוק ובתקנות.

מענק ציוד לימודי

מענק שנתי לצורך רכישת ספרים וציוד לימודי.
סכום המענק - 271 ש"ח בשנת הלימודים תשע"ז.

שים לב!

התגמול הבסיסי כלול בדמי המחיה.

לימודים בחו"ל

נכה המבקש סיוע במימון לימודים בחו"ל, חייב להוכיח שהתקבל ללימודים כתלמיד מן המניין, במקצוע שבחר בו במוסד המוכר עלידי הרשויות בישראל. הסיוע יהיה כפוף לתנאים ולבדיקות הנערכות בנוגע לתלמידים הלומדים במוסדות להשכלה גבוהה בארץ.

המימון יהיה במטבע ישראלי, בסכומים הנהוגים במדינת ישראל ולתקופת הלימודים הנהוגה במוסדות לימוד מקבילים בארץ.

לא יאושרו לימודי הכנה לקבלה למוסד לימודי בחו"ל.

עזרה מיוחדת ללומדים לקראת תארים אקדמיים

- נכים בדרגת נכות 20% ומעלה, זכאים למלגה לשנה נוספת מעל למקובל לתואר ראשון, אם לדעת חברי הוועדה יש הצדקה אובייקטיבית ללימודי שנה נוספת.
- נכים בדרגת נכות 20% ומעלה, זכאים למלגות שכר לימוד לתואר שני במקצוע שבו מומנו לימודי התואר הראשון שלהם, לתקופה של שנתיים.
- נכים קשים זכאים להשתתפות בהוצאות מיוחדות ללימודי תואר שלישי.

שיקום כלכלי בעסק עצמאי

נכה בדרגת נכות 20% ומעלה לצמיתות, המעוניין לפתוח עסק עצמאי לצורך שיקומו והוא לא קיבל מן המוסד לביטוח לאומי מימון עבור לימודים - זכאי לסיוע בהקמת עסק עצמאי או לביסוס עסק עצמאי קיים.

לשם כך עליו להציג לפקיד השיקום תכנית הכוללת את מטרת העסק, פירוט אמצעיו הכספיים העצמאיים ונתונים נוספים.

פקיד השיקום יבדוק את כדאיות העסק ואת יכולתו של הזכאי לנהלו, וייעזר לשם כך במומחים ובאנשי מקצוע, כגון כלכלנים ופסיכולוגים.

על העסק להיות רווחי מבחינה כלכלית (להוות מקור פרנסה) ולהתאים ליכולתו, לידיעותיו ולמגבלותיו של הזכאי, וכן ליכולת המימון העצמית שלו מעבר לאמצעים שיעמיד לרשותו המוסד לביטוח לאומי.

הסיוע הכספי מוגבל מאוד וינתן כהלוואה שגובהה ייקבע על-פי דרגת הנכות של הפונה, ובהתאם לשיעורים הנקבעים על ידי משרד הביטחון.

מענק לתשלום מסים על רכישת רכב

נכה בדרגת נכות 25%-49%, שאינו זכאי לרכב רפואי, והוא בחר בתכנית שיקום כלכלי בעסק עצמאי או שהוא משוקם בעבודה שכירה, והוא זקוק לרכב במסגרת תפקידו ועבודתו, זכאי למענק לתשלום מסים על רכישת הרכב.

גובה התשלום לרכב ראשון הוא עד שלושה "חידושי משק" בלבד (חידוש משק - אחת לחמש שנים או אחת לשלוש שנים, אם מדובר ברכב שהוא מונית או רכב להוראת נהיגה), ובניכוי המסים החלים על הרכב הקודם לפי קביעת פקיד המכס.

ועדה מיוחדת תדון בכל בקשה ובקשה ותחליט אם להיענות לה על-פי כדאיות העסק ויכולתו של הנכה לנהלו, ובכפוף למגבלות התקציב המיועד למטרה זו.

שכיר המבקש לרכוש רכב לצורך שיקומו המקצועי יצרף לפנייה אישור של המעביד כי הרכב חיוני לביצוע העבודה.

הסיוע יינתן לפי ערך רכב מסחרי יציג עד 2,500 סמ"ק ורכב נוסעים יציג (פרטי) עד 1,300 סמ"ק. ועדת השיקום תקבע את שיעור המסים ואת סוג הרכב המבוקש על-פי סוג העבודה, העיסוק והקריטריונים המקובלים.

שיקום חוזר

נכה בדרגת נכות 20% ויותר לצמיתות, שקיבל אמצעי שיקום מהמוסד לביטוח לאומי, ושיקומו נכשל, או שהוא מוכר כ"נכה משוקם", יהיה זכאי לשיקום חוזר בתנאים האלה:

- נכותו המוכרת הייתה גורם עיקרי בכישלון שיקומו.
  - חלה החמרה במצב נכותו.
- לבדיקת זכאותו לשיקום חוזר, עליו לפנות לעובד השיקום בבקשה לראותו כבלתי משוקם, ולאשר לו שיקום חוזר.

טיפול נפשי

נוסף על הסיוע הנפשי הניתן על ידי עובדי השיקום, זכאים נכים המתקשים בתפקודם היום-יומי למימון טיפול נפשי על ידי מטפלים (שאושרו למתן טיפול

נפשי, בהתאם לקריטריונים שנקבעו על ידי אגף השיקום), אם להערכת עובד השיקום הטיפול עשוי לשפר את מצבם הרגשי והתפקודי, ולתרום להצלחת התכנית השיקומית.

מימון הטיפול מותנה בהסכמה בין הזכאי לבין עובד השיקום על הבעיות שבהן יש לטפל, על יעדי הטיפול, על הערכת היכולת להיעזר בטיפול, וכן על סוג הטיפול, תדירותו ומשך הטיפול. (משך הטיפול מוגבל בזמן).

מי זכאי להטבה זו

- בעלי דרגת נכות 20%-49% (למי שנפגע לפני 1.1.1996 - אם דרגת נכותו 10%-19%) שיש להם קשיי תפקוד הנובעים מנכותם המוכרת.
- בעלי דרגת נכות 50% ויותר המתקשים בתפקודם מכל סיבה שהיא.
- בני זוג או הורים של נכה בעל דרגת נכות 50% ויותר, או נכה שסובל מפגיעת ראש או נפש בעל דרגה 20% ויותר - אם נראה כי הטיפול בהם יסייע לשיפור תפקודם ותנאי חייהם או למניעת החמרתם.

פרויקטים שיקומיים לנכים פגועי נפש ופגועי ראש

חונכות ושיעורי עזר

נכים בדרגת נכות 20% ומעלה, הסובלים מפגיעה נפשית או מפגיעת ראש, וכן נכים בדרגת נכות 100% בכל סוגי הפגיעה אשר זקוקים לעזרה ולהכוונה מבחינה תפקודית וחברתית, זכאים לשירותי חונכות.

נכים כאלה אשר אינם ניתנים לשיקום מקצועי וזקוקים להעשרה אישית, זכאים לשיעורי עזר.

דיור מוגן

דיור מוגן הוא מקום מגורים בקהילה עם השגחה וטיפול, הניתן לנפגעי נפש או לפגועי ראש, שעל פי המלצת הרופא המטפל אינם מסוגלים להתגורר במגורים עצמאיים או במגורים במסגרת המשפחה.

הסיוע ניתן בתנאי שהנכה מסוגל לצאת מהדירה המוגנת ולשהות חצי יום במסגרת עיסוק מפרנס או תעסוקה מוגנת.

לקבלת סיוע זה יש לפנות למחלקת השיקום בסניף הסמוך למקום המגורים.

11 | תשלומים לנכים השוהים בחו"ל

נכה המתגורר דרך קבע בחו"ל, יודיע על כך בכתב לאגף נפגעי פעולות איבה במשרד הראשי (שד' וייצמן 13 ירושלים) ויצרף להודעתו אישור בנק מקורי עם פרטי החשבון שאליו הוא מעוניין שתועבר גמלתו (האישור צריך להיות באנגלית בלבד), כתובת למשלוח מכתבים, כתובת מייל וטלפון ליצירת קשר.

על הנכה להגיש מדי שנה בחודש ינואר "אישור חיים" מאושר על ידי הנציגות הישראלית או על ידי נוטריין. אישור זה מהווה תנאי להמשך תשלום התגמול.

נכה המתגורר דרך קבע בחו"ל, יהיה זכאי להטבות האלה:

- מענק הבראה
- מענק חימום
- מענק ביגוד
- מענק נעליים
- מענק בגין ציוד משתחק
- מענק קלטות (לעיוורים)
- השתתפות בחשבון טלפון
- אחזקת רכב
- עזרת הזולת
- מימון לימודים
- טיפול פסיכולוגי
- החזר עבור ביטוח רכב
- החזר עבור לימודי בן/בת במוסד להשכלה גבוהה
- מענק נישואין (למעט מענק לסידור ראשוני)

בחירה בין תגמול לנפגע פעולת איבה לבין גמלה אחרת

נכה הזכאי, עקב אותו מאורע, לתגמול נכות לפי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, ונוסף על כך לאחד התגמולים המפורטים להלן, חייב לבחור באחד מאלה:

- נכות כללית;
- כל תגמול אחר ממשרד האוצר (למעט פיצויים מגרמניה);
- פיצויים לפי חוק הנזיקין האזרחיים - אם הנכות נגרמה בידי גורם אזרחי;
- פגיעת איבה שהיא גם תאונת עבודה - אם אירעה פגיעת האיבה בשעות העבודה או בדרך מהבית לעבודה או בדרך מהעבודה לבית;
- סיעוד ותוספת עזרת הזולת באיבה.

לצורך הבחירה עליו להגיע לסניף הביטוח הלאומי שהוגשה בו התביעה, ולחתום על הצהרה בדבר הבחירה, וזאת בתוך שישה חודשים מהיום שנמסרה לו ההודעה על החלטת הרשות המאשרת, או בתוך שלושה חודשים מהיום שנמסרה לו ההודעה על קביעת דרגת הנכות לצמיתות.

למגישים ערר על החלטת הרשות המאשרת - תוארך התקופה מעבר לשישה חודשים, אך לא יותר משלושה חודשים מתאריך הקביעה של דרגת הנכות לצמיתות.

נכה צה"ל המקבל תגמול נכות ממשרד הביטחון ונפגע בפעולת איבה זכאי לתגמול נכות בלבד, ופגיעת האיבה תיחשב כאילו הייתה חבלה שאירעה בזמן שירותו הצבאי ועקב השירות. התיק יועבר למשרד הביטחון, ושם תיקבע לו דרגת נכות המורכבת משתי פגיעותיו.

שים לב!

אם לא חתמת על הצהרה - ישולם לך תגמול כנפגע בפעולות איבה. זכות הבחירה בין שני התגמולים היא חד־פעמית. אם החלטת לבחור בפיצויים לפי חוק אחר, יהיה עליך להחזיר את כל התשלומים וההטבות שקיבלת מהביטוח הלאומי כנפגע איבה.

הגמלאות המפורטות להלן, אינן נחשבות לכפל תשלום, ולא חלה חובת בחירה בנוגע אליהן:

- גמלה לעובדי מדינה או למשרתים בצבא קבע (פנסיה) - אם הפרישה לא הייתה בגלל הפציעה.
- כאשר הזכאות לגמלה כנפגע איבה היא עקב כמה עילות, כמו נכה שבנו נספה בפעולת איבה.
- פיצויים מגרמניה על נזקי בריאות המשולמים על ידי משרד האוצר.

13 ארגון נפגעי פעולות איבה

ארגון נפגעי פעולות איבה פועל כעמותה המעוגנת בחוק. בין מטרותיו: שמירה על זכויות הנכים נפגעי פעולות איבה, וייצוג ענייניהם של הנכים בפני המוסדות השונים.

נכים שהוכרו על-פי חוק נפגעי פעולות איבה, ומקבלים תגמולים חודשיים, זכאים להתקבל לארגון.

החברות בארגון כרוכה בתשלום דמי חבר.

כתובת ארגון נפגעי פעולות איבה

בית האורן 9, תל אביב 67319

טל' 03-6884729

פקס 03-6884724

כתובת דואר אלקטרוני: irgun@irgun.org.il

בהוצאת המוסד לביטוח לאומי

הסברה ויחסי ציבור

סימן החוברת ח"ה 11

כתיבה ועריכה: גלית גבאי

ירושלים, ניסן התשע"ז, אפריל 2017

הפקה: לשכת הפרסום הממשלתית

עיצוב ועימוד: תמנע בינימוב אש

צילומים: איתן היימן

המידע באדיבות אתר צמח השדה / www.wildflowers.co.il

המוסד לביטוח לאומי

הביטחון האישי שלך ושלי

www.btl.gov.il